

**“Kapital Bank” ASC
Maliyyə Hesabatları**

*31 dekabr 2012-ci il-ci il tarixində başa çatan il
müstəqil auditorun hesabatı ilə birlikdə*

MÜNDƏRİCAT

Müstəqil auditorun hesabatı

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	1
Maliyyə nəticələri haqqında hesabat.....	2
Ümumi gəlir haqqında hesabat	3
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	4
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.....	5

Maliyyə hesabatları ilə bağlı qeydlər

1. Əsas fəaliyyət	6
2. Hesabatların tərtibatının əsası	6
3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali.....	8
4. Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və proqnozları.	18
5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri.....	19
6. Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	19
7. Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	20
8. Müştərilərə verilmiş kreditlər	21
9. Assosiasiya olunmuş müəssisəyə investisiyalar.....	24
10. Əmlak və avadanlıqlar.....	25
11. Qeyri-maddi aktivlər	26
12. İnvestisiya mülkiyyəti.....	26
13. Vergilər	27
14. Diger dəyərsizləşmə və ehtiyatlar	28
15. Diger aktivlər və öhdəliklər	29
16. Müştərilər qarşısında öhdəliklər.....	29
17. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər.....	30
18. Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	31
19. Kapital.....	31
20. Təəhhüdler və potensial öhdəliklər	32
21. Xalis haqq və komissiya gəliri.....	33
22. İşçilər üzrə xərclər	34
23. Ümumi və inzibati xərclər	34
24. Risklərin idarə edilməsi	34
25. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri	41
26. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin təhlili.....	43
27. Aidiyyəti olan tərəflər haqqında açıqlamalar.....	43
28. Kapitalın adekvatlığı.....	44
29. Hesabat tarixindən sonraki hadisələr	45

Ernst & Young Holdings (CIS) B.V.
Port Baku Towers Business Centre
South Tower, 9th floor
153 Neftchilar avenue
Baku AZ1010, Azerbaijan

Tel: +994 (12) 490 7020
Fax: +994 (12) 490 7017
www.ey.com/Azerbaijan

Ernst & Yang Holdings (SiAyEs) Bi.Vi.
Port Baku Tauers Biznes Mərkəzi
Cənub Qülləsi, 9-cu mərtəbə
Neftçilər prospekti 153
Bakı AZ1010, Azərbaycan

Tel: +994 (12) 490 7020
Faks: +994 (12) 490 7017

Müstəqil Auditorun Hesabatı

"Kapital Bank" ASC-nin Səhmdarlarına və İdarə Heyətinə

Biz "Kapital Bank" ASC-nin 31 dekabr 2012-ci il tarixinə bu hesabata əlavə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələri, ümumi gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə mühüm mühasibat uçotu prinsipləri və digər izahedici qeydlərin icmalından ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Maliyyə hesabatları üçün rəhbərliyin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırlığı maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmcinin fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq əhəmiyyətli səhvlər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin lazım bildiyi daxili nəzarət üzrə məsuliyyət daşıyır.

Auditorun məsuliyyəti

Bizim vəzifəmiz apardığımız audit əsasında həmin maliyyə hesabatları üzrə rəy ifadə etməkdir. Biz auditi beynəlxalq audit standartlarına uyğun olaraq aparmışq. Bu standartlar bizdən etik normalara riayət etməyi və auditin planlaşdırılması və aparılmasını maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə kifayət qədər əmin olacaq tərzdə həyata keçirməyi tələb edir.

Auditə maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlər və açıqlamalar barədə audit sübutunun əldə edilməsi üçün prosedurların həyata keçirilməsi daxildir. Seçilmiş prosedurlar auditorun mühakiməsindən, eləcə də fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlər riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Bu risklər qiymətləndirilərkən auditor müəyyən şəraitdə münasib olan audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə müəssisənin maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsinə aid olan daxili nəzarət elementlərini nəzərə alır, lakin bu zaman müəssisənin daxili nəzarət sisteminin səmərəliliyi haqqında rəy bildirmək məqsədini güdmür. Auditə, həmcinin, tətbiq edilmiş uçot prinsiplərinin münasibliyinin və rəhbərlik tərəfindən edilmiş ehtimalların məntiqiliyinin qiymətləndirilməsi, o cümlədən ümumilikdə maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi üzrə qiymətləndirmənin aparılması daxildir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Rəy

Bizim fikrimizcə, maliyyə hesabatları 31 dekabr 2012-ci il tarixinə "Kapital Bank" ASC-nin maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün əks etdirir.

Ernst & Young Holdings (CIS) B.V.

20 may 2013-cü il

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat**31 dekabr 2012-ci il tarixinə**

(Min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	2012	2011 Yenidən hesablanmış (Qeyd2)	2010 Yenidən hesablanmış (Qeyd 2)
Aktivlər				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	5	317,061	311,792	169,636
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	6	13,075	7,937	3,442
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	7	79,997	61,428	27,787
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	660,172	811,931	477,660
Assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiyalar	9	962	1,110	1,234
Əmlak və avadanlıqlar	10	20,075	18,590	83,604
Qeyri-maddi aktivlər	11	2,893	2,826	2,843
İnvestisiya mülkiyyəti	12	1,063	73	73
Digər aktivlər	15	8,572	7,171	5,034
Cəmi aktivlər		1,103,870	1,222,858	771,313
Öhdəliklər				
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	16	574,902	498,560	356,879
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	17	374,729	609,535	308,267
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	18	13,863	16,440	12,517
Cari mənfəət vergisi öhdəlikləri		3,453	18	-
Təxire salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	13	1,081	1,068	7,255
Ehtiyatlar	14	-	457	1,802
Digər öhdəliklər	15	21,902	4,397	4,598
Cəmi öhdəliklər		989,930	1,130,475	691,318
Kapital				
Səhmdar kapitalı	19	50,000	40,000	30,000
Əlavə ödənilmiş kapital	19	20,870	20,870	20,870
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə realizasiya olunmamış gelir		464	334	-
Binalar üçün yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı		320	-	24,884
Bölüşdürülməmiş mənfəət		42,286	31,179	4,241
Cəmi kapital		113,940	92,383	79,995
Cəmi öhdəliklər və kapital		1,103,870	1,222,858	771,313

Maliyyə hesabatlarını Bankın İdarə Heyeti adından imzalayan və buraxılmasına icazə verənlər:

Elmar Məmmədov

İdarə Heyətinin Sədri

Roksana Əfəndiyeva

Baş Maliyyə İnzibatçısı



20 may 2013

Maliyyə nəticələri haqqında hesabat**31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə**

(Min Azərbaycan manatı ilə)

	<i>Qeydlər</i>	<i>2012</i>	<i>2011 Yenidən hesablanmış (Qeyd 2)</i>
Faiz gəliri			
Müştərilərə verilmiş kreditlər		49,159	47,880
Satış üçün mövcud olan investisiya qiyməti kağızları		2,561	826
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər		102	260
	<u>51,822</u>	<u>48,966</u>	
Faiz xərci			
Müştərilər qarşısında öhdəliklər		(18,534)	(21,687)
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər		(13,308)	(6,504)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər		(462)	(588)
	<u>(32,304)</u>	<u>(28,779)</u>	
Xalis faiz gəliri			
Kreditin dəyərsizləşməsi xərci	8	(7,048)	(28,598)
Kreditin dəyərsizləşməsi xərcindən sonra xalis faiz gəliri/(xərci)		<u>12,470</u>	<u>(8,411)</u>
 Xalis haqq və komissiya gəliri	21	43,312	40,185
Dilinq əməliyyatlarından xalis gəlir		10,949	8,423
Digər əməliyyat gəliri		118	652
Qeyri-faiz gəliri		<u>54,379</u>	<u>49,260</u>
 İşçilər üzrə xərclər	22	(24,383)	(22,549)
Ümumi və inzibati xərclər	23	(21,655)	(12,679)
Əmlakın və avadanlığın köhnəlməsi və dəyərsizləşməsi və qeyri- maddi aktivlərin amortizasiyası	10, 11	(5,306)	(8,491)
Naxçıvan Sosial İnkışaf Fonduna ödəniş		(1,500)	(1,446)
Assosiasiya olunmuş müəssisənin zərərində pay	9	(148)	(124)
Digər bərpalar/(dəyərsizləşmə və ehtiyatlar)	14	603	430
Qeyri-faiz xərcləri		<u>(52,389)</u>	<u>(44,859)</u>
Mənfəət vergisi (xərcindən)/gəlirindən əvvəl mənfəət/(zərər)		<u>14,460</u>	<u>(4,010)</u>
Mənfəət vergisi (xərci)/gəliri	13	(3,353)	6,214
İl üzrə xalis mənfəət		<u>11,107</u>	<u>2,204</u>

Ümumi gəlir haqqında hesabat**31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə**

(Min Azərbaycan manatı ilə)

	<i>Qeydlər</i>	<i>2012</i>	<i>2011 (Yenidən hesablanmış)</i>
İl üzrə mənfəət		11,107	2,204
Digər ümumi gəlir			
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə realizasiya olunmamış gəlir	7	163	418
Binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gəlir/(zərər)		400	(188)
Digər ümumi gəlirin komponentlərinə aid olan mənfəət vergisi gəliri/(xərci)	13	(113)	(46)
İl üzrə digər ümumi gəlir, vergidən sonra		450	184
İl üzrə cəmi ümumi gəlir		11,557	2,388

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat**31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə**

(Min Azərbaycan manatı ilə)

	<i>Səhmdar kapitalı</i>	<i>Əlavə ödənilmiş kapital</i>	<i>Satış üçün mövcud olan investisiya qiyməti kağızları üzrə realizasiya olunmamış gəlir</i>	<i>Binalar üçün yenidən qiymətlən- dirmə ehtiyatı</i>	<i>Bölüşdürülməmiş mənfəət</i>	<i>Cəmi kapital</i>
31 dekabr 2010 (əvvəl göstərildiyi kimi)	30,000	20,870	-	24,884	4,214	79,968
Səhflərin düzəldilməsi (Qeyd 2)	-	-	-	-	27	27
31 dekabr 2010 (yenidən hesablanmış)	30,000	20,870	-	24,884	4,241	79,995
İl üzrə cəmi ümumi gəlir/(zərər) (yenidən hesablanmış)	-	-	334	(150)	2,204	2,388
Satış nəticəsində binalar üzrə yenidən qiymətləndirmə ehtiyatının qaytarılması (Qeyd 10)	-	-	-	(24,734)	24,734	-
Səhmdar kapitalının emissiyası (Qeyd 19)	10,000	-	-	-	-	10,000
31 dekabr 2011 (yenidən hesablanmış)	40,000	20,870	334	-	31,179	92,383
İl üzrə cəmi ümumi gəlir	-	-	130	320	11,107	11,557
Səhmdar kapitalının emissiyası (Qeyd 19)	10,000	-	-	-	-	10,000
31 dekabr 2012	50,000	20,870	464	320	42,286	113,940

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(Min Azərbaycan manatı ilə)

	<i>Qeydlər</i>	<i>2012</i>	<i>2011</i>
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Alınmış faiz		54,467	42,437
Ödənilmiş faiz		(28,066)	(22,177)
Alınmış haqq və komissiya		45,197	41,406
Ödənilmiş haqq və komissiya		(3,087)	(2,492)
Xarici valyuta ilə diliñq əməliyyatlarından realizasiya olunmuş xalis gəlir		10,949	8,423
Alınmış digər əməliyyat gəliri		112	681
İşçilər üzrə ödənilmiş xərclər		(24,056)	(22,502)
Ödənilmiş ümumi və inzibati xərclər		(20,938)	(12,378)
Naxçıvan Sosial İnkışaf fonduna ödəniş		(1,320)	(1,446)
Əməliyyat aktivlərində və öhdəliklərdə dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə əldə edilən pul vəsaitlərinin hərəkəti		33,258	31,952
Əməliyyat aktivlərində xalis (artım)/azalma			
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər		(5,138)	(4,495)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		140,811	(356,634)
Digər aktivlər		(12)	(844)
Əməliyyat öhdəliklərdə xalis artım/(azalma)			
Müştərilər qarşısında öhdəliklər		69,951	138,353
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər		(232,687)	297,796
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər		(2,544)	4,121
Digər öhdəliklər		14,862	(567)
Mənfəət vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə əldə edilən xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti		18,501	109,682
Ödənilmiş mənfəət vergisi		-	-
Əməliyyat fəaliyyətindən əldə edilən xalis pul vəsaitləri		18,501	109,682
İnvestisiya fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Satış üçün mövcud olan investisiya qiyməti kağızlarının alınması		(227,782)	(84,163)
Satış üçün mövcud olan investisiya qiyməti kağızlarının satılmasından və geri alınmasından gəlirlər		209,613	51,234
Əmlak və avadanlığın satılmasından gəlirlər		-	61,244
Əmlak və avadanlığın alınması		(4,584)	(5,210)
Qeyri-maddi vəsaitlərin alınması	11	(487)	(602)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə (istifadə edilən)/əldə edilən xalis pul vəsaitləri		(23,240)	22,503
Maliyeləşdirmə fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərin hərəkəti			
Səhmdar kapitalının emissiyası	18	10,000	10,000
Maliyeləşdirmə fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		10,000	10,000
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentinə valyuta məzənnəsi dəyişməsinin təsiri		8	(29)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentində xalis artım		5,269	142,156
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalenti, dövrün əvvəlinə	5	311,792	169,636
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalenti, dövrün sonuna	5	317,061	311,792

(Min Azərbaycan manati ilə)

1. Əsas fealiyyət

"Kapital Bank" ASC ("Bank") 25 fevral 2000-ci ildə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının ("ARMB") verdiyi 244 sayılı bank lisenziyası əsasında fealiyyət göstərən açıq tipli səhmdar-kommersiya bankıdır.

Bankın əsas fealiyyət növü korporativ və fərdi bank xidmətlərinin göstərilməsidir. Bunlara sərbəst konvertasiya edilən valyutalar və Azərbaycan manatı ("AZN") ilə əmanətlərin alınması və kommersiya kreditlərinin verilmesi, Azərbaycanın daxilində və xaricə pul vəsaitlərinin köçürmələri, müştərilərin ixrac və idxlə əməliyyatlarının dəstəklənməsi, xarici valyutanın mübadilə edilməsi və fiziki şəxs müştəriləre digər bank xidmətlərinin göstərilməsi daxildir. 31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bankın əməliyyat şəbəkəsi baş idarə, 11 əməliyyat şöbəsi (2011-ci il: 11) və 89 filialdan (2011-ci il: 89) ibarətdir.

Bank 29 dekabr 2006-ci il tarixli "Əmanətlərin sigortalanması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan əmanətlərin sigortalanması üzrə dövlət programında iştirak edir. Dövlət Əmanətlərin Sigortalanması Fondu hər bir əmanət üzrə 2012-ci ildə 30 AZN-ə (2011-ci il: 30 AZN) qədər 100% kompensasiyanın ödənilməsinə zəmanət verir.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bankın işçilərinin sayı 2,042 (2011-ci il: 2,021) təşkil edir.

Bankın rəsmi ünvanı belədir: Azərbaycan, Bakı, AZ1014, Füzuli küçəsi, 71.

31 dekabr tarixlərinə, Bankın mövcud səhmlərinə aşağıdakı səhmdarlar sahib olmuşlar:

Səhmdar	2012 (%)	2011 (%)	2010 (%)
Paşa Holding MMC	99.81%	99.80%	99.75%
Fiziki şəxslər	0.19%	0.20%	0.25%
Cəmi	100.00%	100.00%	100.00%

Banka ümumi nəzarəti cənab Arif Paşayev həyata keçirir.

2. Hesabatların tərtibatının əsası

Ümumi məsələlər

Hazırkı maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları ("MHBS") əsasında hazırlanmışdır.

Azərbaycan manatı Bankın funksional və təqdimat valyutasıdır, çünki əməliyyatların əksəriyyəti Azərbaycan manatı ilə ifadə edilir, ölçülür və ya maliyyələşdirilir. Digər valyutalarla aparılmış əməliyyatlar xarici valyuta ilə əməliyyatlar kimi uçota alınır.

Bank qeydlərin aparılmasını və maliyyə hesabatlarının hazırlanmasını Azərbaycan manatı ilə və MHBS-na uyğun olaraq həyata keçirir.

Hazırkı maliyyə hesabatları, xüsusi olaraq qeyd edilmiş hallar və səhm dəyərləri istisna olmaqla, min Azərbaycan manatı ("AZN") ilə təqdim edilir.

Ədalətli dəyərlər ölçülülmüş binalar və satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları istisna olmaqla, maliyyə hesabatları ilkin maya dəyəri əsasında hazırlanmışdır.

Yenidən hesablamlar və yenidən təsnif etmələr

31 dekabr 2012-ci il tarixdə və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə hesabatları hazırlanarkən, 31 dekabr 2011-ci il tarixdə və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə hesabatlarının bəzi maddələri düzəldilmiş, yenidən təsnifləşdirilmiş və müvafiq olaraq yenidən hesablanmışdır.

(Min Azərbaycan manati ilə)

2. Hesabatların tərtibatının əsası (davamı)

Yenidən hesablamalar və yenidən təsnif etmələr (davamı)

31 dekabr 2011-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aşağıdakı yenidən hesablamalar və yenidən təsnif etmələr aparılmışdır:

	Əvvəl göstərildiyi kimi (2011)	Yenidən hesablamalar (2011)	Yenidən təsnifləş- dirmələr (2011)	Düzəliş edilmiş (2011)	Qeydlər
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat					
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbleğlər	8,861	-	(924)	7,937	a)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	912,008	(100,077)	-	811,931	b)
İnvestisiya mülkiyyəti	-	-	73	73	c)
Digər aktivlər	5,608	712	851	7,171	a), b), c), d)
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	708,730	(99,195)	-	609,535	b), e)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	17,262	(822)	-	16,440	e)
Cari mənfəət vergisi öhdəlikləri	-	-	18	18	f)
Cari təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	52	1,017	-	1,069	g)
Digər öhdəliklər	4,414	-	(18)	4,396	f)
Bölüşdürülməmiş mənfəət	31,544	(365)	-	31,179	d), g)

31 dekabr 2011-ci il tarixinə maliyyə nəticələri haqqında hesabatda aşağıdakı yenidən hesablamalar aparılmışdır:

	Əvvəl göstərildiyi kimi (2011)	Yenidən hesablamalar (2011)	Yenidən təsnifləş- dirmələr (2011)	Düzəliş edilmiş (2011)	Qeydlər
Maliyyə nəticələri haqqında hesabat					
Faiz gəliri	50,624	(1,658)	-	48,966	b)
Faiz xərci	30,365	(1,586)	-	28,779	b)
Xarici valyuta ilə diliñq əməliyyatlarından realizasiya olunmuş xalis gəlir	6,098	2,325	-	8,423	h)
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə realizasiya olunmamış gəlir	166	-	(166)	-	i)
Xarici valyutanın çevrilməsindən xalis zərər	(29)	-	29	-	i)
Digər əməliyyat gəliri	515	-	137	652	i)
Xalis haqq və komissiya gəliri	42,438	(2,253)	-	40,185	b), h)
Ümumi və inzibati xərclər	12,592	87	-	12,679	d)
Mənfəət vergisi gəliri	6,519	(305)	-	6,214	g)
İl üzrə xalis mənfəət	2,596	(392)	-	2,204	

- a) MasterCard Inc./Visa Inc. tərəfindən bloklaşdırılmış və beynəlxalq maliyyə təşkilatlarında saxlanılan 924 AZN (2010: 1,617 AZN) məbləğin Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklərdən Digər aktivlərə yenidən təsnifləşdirilməsi.
- b) Bankın vasitəçi kimi çıxış etdiyi, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, Bank və dövlət təşkilatları arasında imzalanmış üçtərəflı kredit müqavilələri üzrə 100,017 AZN (2010: sıfır) məbləğin Müştərilərə verilmiş kreditlərdən və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklərdən çıxarılmışı. Hesablanmış, lakin ödənilməmiş faiz məbləğləri çıxarıldıqdan sonra yerde qalan 60 AZN məbləğ Digər aktivlərə yenidən təsnifləşdirilmişdir. Müvafiq olaraq, 1,586 AZN məbləğ faiz gəlirləri və faiz xərclərdən çıxarılmışdır. Faiz gəlirləri və faiz xərcləri arasında 72 AZN məbləğində fərq Xalis haqq və komissiya gəlirlərinə yenidən təsnifləşdirilmişdir.
- c) 73 AZN (2010: 73) məbləğdə İnvestisiya mülkiyyətinin Digər aktivlərdən çıxardılaraq ayrı təqdim edilməsi.
- d) 652 AZN (2010: 739 AZN) məbləğdə ATM ehtiyat hissələrinin kapitallaşdırılması. Yenidən hesablanması Ümumi və inzibati xərclərə təsiri 87 AZN olmuşdur.
- e) Maliyyə Nazirliyindən alınmış, əvvəl Beynəlxalq İnkışaf Assosiasiyanın alınmış kredit kimi göstərilmiş 822 AZN (2010: 1,014 AZN) məbləğin Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklərdən Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və dövlət orqanları qarşısında öhdəliklərə yenidən təsnifləşdirilməsi.
- f) 18 AZN (2010: sıfır) məbləğdə Cari mənfəət vergisi öhdəliklərinin Digər öhdəliklərdən çıxarıllaraq ayrı təqdim edilməsi.

(Min Azərbaycan manati ilə)

2. Hesabatların tərtibatının əsası (davamı)

Yenidən hesablamaşalar və yenidən təsnif etmələr (davamı)

- a) 1,017 AZN (2010: 712 AZN) məbləğdə Təxirə salınmış vergi öhdəliklərinin və müvafiq olaraq, 305 AZN mənfəət vergisi xərcinin yenidən hesablanaraq düzəldilmesi.
- b) 2,325 AZN məbləğdə Xarici valyuta ilə diliq əməliyyatlarından realizasiya olunmuş xalis gəlirin Xalis haqq və komissiya gəlirlərindən yenidən təsnifləşdirilməsi.
- c) 166 AZN məbləğdə Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə realizasiya olunmamış gəlirin və (29) AZN məbləğdə Xarici valyutanın çevrilməsindən xalis gəlirin/(zərərin), əhəmiyyətli olmadığı üçün, birləşdirilərək Digər əməliyyat gəliri kimi təqdim edilməsi.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aşağıdakı yenidən hesablamaşalar və yenidən təsnif etmələr aparılmışdır:

	Əvvəl gösterildiyi kimi (2010)	Yenidən hesablamaşalar (2010)	Yenidən təsnifləş- dirmələr (2010)	Düzəliş edilmiş (2010)	Qeydlər
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat					
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	5,059	-	(1,617)	3,442	a)
İnvestisiya mülkiyyəti	-	-	73	73	c)
Digər aktivlər	2,751	739	1,544	5,034	a), c), d)
Azerbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və dövlət orqanları qarşısında öhdəliklər	307,253	-	1,014	308,267	e)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	13,531	-	(1,014)	12,517	e)
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	6,543	712	-	7,255	g)
Bölüşdürülməmiş mənfəət	4,214	27	-	4,241	d),g)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı

Mühasibat uçotu prinsiplərində dəyişikliklər

İl ərzində Bank aşağıdakı düzəlişlər edilmiş MHBS qəbul etmişdir.

7 sayılı MHBS-na düzəliş "Maliyyə aletləri: Açıqlamalar"

Düzəliş 2010-cu ilin oktyabr ayında qəbul edilmiş və 1 iyul 2011-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrərə tətbiq edilir. Düzəliş köçürülmüş maliyyə aktivləri haqqında əlavə məlumatların açıqlanmasını tələb edir ki, Bankın konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının istifadəçiləri həmin aktivlərlə bağlı riski qiymətləndirə bilsinlər. Düzəliş yalnız açıqlamalara aiddir və Bankın konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti və ya nəticələrinə təsir göstərmir.

Aşağıdakı standartların təkmilləşdirilməsindən irəli gələn digər düzəlişlər Bankın mühasibat uçotu siyasetinə, konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyətinə və ya nəticələrinə təsir göstərməmişdir:

- 12 sayılı MUBS "Mənfəət vergiləri"(Düzəliş) – Təxirə salınmış vergilər: Müvafiq aktivlərin bərpa edilməsi;
- 1 sayılı MHBS "MHBS-nin ilk dəfə tətbiq edilməsi"(Düzəliş) – Kəskin hiperinflasiya və müəyyən edilmiş tarixlərin ləğv edilməsi".

Assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiyalar

Assosiasiya olunmuş müəssisələr Bankın əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərdi, lakin nəzarət etmədiyi müəssisələrdir; Bankın bu müəssisələrin səsvermə hüquq səhmlərində payı adətən 20% və 50% təşkil edir. Assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiyalar pay iştirakı metoduna əsasən qeydə alınır və ilkin tanınma zamanı qudvili daxil edən ilkin dəyərə eks etdirilir. Balans dəyerində sonrakı dəyişikliklər Bankın assosiasiya olunmuş müəssisənin xalis aktivlərindəki payında alışdan sonrakı dəyişikliklər eks etdirir. Assosiasiya olunmuş müəssisələrin mənfəətində və zərərində və digər ümumi gəlirdə tanınmış ehtiyatlarda hərəkətdə Bankın payı maliyyə nəticələri haqqında hesabatda qeydə alınır. Bununla bərabər, Bankın assosiasiya olunmuş müəssisənin zərərlərdəki payı onun assosiasiya olunmuş müəssisədəki payına bərabər və ya bu paydan artıq olursa, Bank, assosiasiya olunmuş müəssisəyə və ya onun adından gələcək ödənişlər aparmalı olduğu hallar istisna olmaqla, gələcək zərərləri tanımır.

Bank və onun assosiasiya olunmuş müəssisələri arasındaki əməliyyatlar üzrə realizasiya olunmamış gəlirlər Bankın assosiasiya olunmuş müəssisələrdəki payına proporsional həcmde silinir; bundan əlavə, köçürülmüş aktivin dəyişərsizləşməsi sübuta yetirilmədiyi halda realizasiya olunmamış zərərlər də silinir. Assosiasiya olunmuş müəssisələr Bankın siyasetini nəzərə alan vahid uçot siyasetini tətbiq edir.

(Min Azərbaycan manati ilə)

3. Mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Maliyyə aktivləri

İlkin tanınma

39 sayılı MUBS-na uyğun olaraq maliyyə aktivləri müvafiq qaydada mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş maliyyə aktivləri, ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan alətlər və ya satış üçün mövcud olan maliyyə alətlərinə təsnif edilir. İlkin tanınma zamanı maliyyə aktivləri ədalətli dəyərlə ölçülür. Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilməyən investisiyalar əks etdirilərkən, onların ədalətli dəyərlərinə əməliyyatla birbaşa əlaqəsi olan xərclər əlavə edilir. Bank maliyyə aktivlərini ilkin tanıma zamanı təsnifləşdirir və sonra aşağıda təsvir olunan müəyyən hallarda maliyyə aktivlərini yenidən təsnif edə bilər.

Tanıma tarixi

Maliyyə aktivlərinin bütün müntəzəm alışları və satışları alqı-satçı tarixində, yəni Bank aktivi almaq öhdəliyini üzərinə götürdüyü tarixdə tanınır. Müntəzəm alış və ya satış əməliyyatları qanunvericiliklə və ya bazar razılışmaları ilə ümumi şəkildə müəyyən edilmiş müddət ərzində aktivlərin çatdırılması tələb edən maliyyə aktivlərinin alınması və ya satılması deməkdir.

1 gün mənfəəti

Qeyri-fəal bazarda əməliyyat qiyməti həmin əməliyyatın müşahidə olunan cari bazardakı və ya qiymətləndirmə mexanizmına əsaslanan (dəyişən göstəriciləri müşahidə olunan bazarın məlumatlarına istinad edən) ədalətli dəyərindən fərqlənirse Bank dərhal əməliyyat qiyməti ilə ədalətli dəyər arasındaki fərqi (1 günün mənfəəti) maliyyə nəticələri haqqında hesabatda təsnif edilir. Müşahidə olunmayan məlumatlardan istifadə ediləndə əməliyyatın dəyəri və modelin dəyəri arasındaki fərq maliyyə nəticələri haqqında hesabatda yalnız giriş məlumatları müşahidə oluna biləndə və ya alət uçtdan çıxarılında tanınır.

Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş maliyyə aktivləri

Ticarət məqsədləri üçün saxlanılan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilən maliyyə aktivləri "mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş maliyyə aktivləri" kateqoriyasına daxil edilir. Maliyyə aktivləri ticarət məqsədləri üçün saxlanılan maliyyə aktivləri kimi o halda təsnif edilir ki, onlar yaxın zamanda satılmaq məqsədilə alınmışdır. Təyin edilmiş və effektiv hedinq alətləri olmayan törəmə aktivlər də ticarət məqsədləri üçün saxlanılan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilir. Ticarət məqsədləri üçün saxlanılan maliyyə aktivləri üzrə gəlir və zərərlər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda əksini tapır.

Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiyalar

Müəyyən və ya müəyyən edilə bilən ödənişli və müəyyən müddəti olan qeyri-törəmə maliyyə aktivləri Bankın onları ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlamaq niyyəti və imkanı olanda, ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilir. Qeyri-müəyyən müddətə saxlanması nəzərdə tutulan investisiyalar bu sinfə daxil edilmir. Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiyalar sonradan amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür. Gəlir və zərərlər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda investisiyalar dəyərsizləşəndə, habelə amortizasiya prosesində əks etdirilir.

Kreditlər və debitor borcları

Kreditlər və debitor borcları fəal bazarda dövr etməyən, müəyyən və ya müəyyən edilə bilən ödənişli qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar dərhal və ya qısa müddədə satılmaq üçün nəzərdə tutulmur, ticarət qiymətli kağızları kimi təsnif edilmir və ya satış üçün mövcud olan investisiya qiyməti kağızları kimi göstərilir. Belə aktivlər effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə əks etdirilir. Belə aktivlər üzrə gəlir və xərclər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda kreditlər və debitor borcları uçtdan çıxarıldıqda və ya qiymətdən düşdükdə, eləcə də amortizasiya prosesində əks etdirilir.

Satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri

Satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri yuxarıda göstərilən üç sinfə daxil olmayan və ya satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilmiş qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. İlkin tanımından sonra satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri ədalətli dəyərlə ölçülür və bu zaman gəlir və xərclər investisiyanın tanınması dayanana və ya investisiyanın dəyərsizləşməsi müəyyən edilənədək digər ümumi gəlir kimi əks etdirilir. Belə halda əvvəl digər ümumi gəlirin tərkibində əks etdirilmiş müştərək gəlir və ya zərər maliyyə nəticələri haqqında hesabata yenidən təsnif edilir. Bununla bərabər effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə hesablanmış faizlər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda əks etdirilir.

3. Mühasibat uçotu prinsiplerinin icmali (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi

Hər hesabat tarixində aktiv bazarda alınıb-satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri elan edilmiş bazar qiymətlərinə və ya dilerin müəyyən etdiyi qiymətlərə (uzunmüddətli mövqə üçün alıcının qiyməti və qısamüddətli mövqə üçün satıcının qiyməti) istinadən satışla əlaqədar xərclər çıxılmadan müəyyən edilir. Aktiv bazarda alınıb-satılmayan bütün digər maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilir. Bu cür metodlara xalis cari dəyər metodları, bazarda müşahidə edilən qiymətləri olan oxşar maliyyə alətləri ilə müqayisə, opsiyonların qiymətləndirilməsi modelləri və digər qiymətləndirmə modelləri daxildir.

Qarşılıqlı əvəzləşdirmə

Bank maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin tanınmış məbləğlərini qarşılıqlı əvəz etmək üçün qanuni hüquqa malik olduğu və ya hesablaşmanın netto əsasda həyata keçirmək, ya da eyni vaxtda aktivi reallaşdırmaq və öhdəliyi yerinə yetirmək niyyəti olduğu halda, qarşılıqlı əvəzləşdirir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğ kimi təqdim edir. Bu adətən əsas əvəzləşdirmə razılaşmalarında baş vermir və əlaqəli aktiv və öhdəlikler maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ümumi məbləğdə göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnif edilməsi

Satış üçün saxlanılan aktiv kimi təsnif edilən qeyri-törəmə maliyyə aktivi yaxın zamanda satılmaq məqsədilə artıq saxlanılmışsa, o aşağıdakı hallardan birində mənfaət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş maliyyə aktivləri kateqoriyasından çıxarıla bilər:

- Yuxarıda göstərilmiş kreditlər və debitor borcları anlayışına uyğun olan maliyyə aktivi bu halda kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən təsnif edilə bilər ki, Bank onu yaxın gələcəkdə və ya ödəniş tarixinədək saxlamaq niyyətində və qabiliyyətində olsun;
- Digər maliyyə aktivləri yalnız nadir hallarda satıla bilən və ya ödəniş tarixinə qədər saxlanılan aktivlər kimi yenidən təsnif edilə bilər.

Kreditlər və debitor borcları tərifinə uyğun gelən satıla bilən aktivlər kimi təsnif edilmiş maliyyə aktivləri o halda kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən təsnif edilə bilər ki, Bank onları yaxın gələcəkdə və ya ödəniş tarixinə qədər saxlamaq niyyətində və ya qabiliyyətində olsun.

Maliyyə aktivləri yenidən təsnif etmə tarixində ədalətli dəyərlə yenidən təsnif edilir. Mənfaət və ya zərərdə tanınmış gəlir və ya zərər ləğv edilmir. Yenidən təsnif etmə tarixində maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri, müvafiq olaraq, onun yeni dəyəri və ya amortizasiya edilmiş dəyəri olur.

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kassada olan pul vəsaitləri, ARMB-dan alınacaq məbləğlər (məcburi ehtiyatları çıxmamaqla) və ödəmə müddəti verildiyi tarixdən etibarən doxsan gün ərzində bitən və müqavilə yüklülüyündən azad olan maliyyə təşkilatlarından alınacaq məbləğlər daxildir.

Borc vəsaitləri

Buraxılmış maliyyə alətləri və ya onların komponentləri o halda öhdəlik kimi təsnif edilir ki, müqavilə razılaşmasının mahiyyəti Bankın üzərinə aşağıdakı öhdəliklərdən birinin qoyulması ilə nəticələnsin: sahibə pul vəsaitləri və ya digər maliyyə aktivini çatdırmaq və ya öhdəliyi müəyyən məbləğdə pul vəsaitinin və ya digər maliyyə aktivinin müəyyən sayda xüsusi kapital alətlərinə mübadilə etməkdən fərqli olan yolla ödəmək. Belə alətlərə kredit təşkilatları, ARMB və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər və Müşterilər qarşısında öhdəliklər daxildir. İlkən tanımından sonra borclar amortizasiya olunmuş dəyərlə, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ölçülür. Gəlir və zərərlər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda borclar silindikdə, eləcə də amortizasiyanın hesablanması prosesində əks etdirilir.

Lizinglər

Əməliyyat lizingi – Bank lizingalan qismində

Lizing obyektlərinin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar risk və gəlirlər lizingverən tərəfindən Banka ötürülmədikdə aktivlərin lizingi əməliyyat lizingi hesab olunur. Əməliyyat lizingi əsasında ödənişlər lizingin müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən ümumi və inzibati xərclərin tərkibinə daxil edilir.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

3. Mühasibat uçotu prinsiplerinin icmali (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyərsizləşməsi ehtimalına dair obyektiv sübütların olub-olmamasını müəyyən etmek üçün Bank hər hesabat tarixində qiymətləndirmə aparır. Maliyyə aktivi və ya maliyyə aktivləri qrupu yalnız və yalnız aktiv ilk dəfə eks etdirildikdən sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində dəyərsizləşmənin obyektiv sübütü olanda (baş vermiş "zərər hadisəsi") və ya bu zərər hadisəsi (və ya hadisələri) maliyyə aktivi və ya maliyyə aktivləri qrupundan gözlənilən və etibarlı şəkildə qiymətləndirilə bilən pul vəsaitləri hərəkətlərinə təsir göstərəndə dəyərsizləşmiş hesab edilir. Dəyərsizləşmənin sübütlərinə borcalanın və ya borcalanlar qrupunun mühüm maliyyə çətinlikləri ilə rastlaşması, faizlərin və ya əsas məbləğin ödənilməsi öhdəliklərini pozması, yüksək müflisləşmə və ya digər maliyyə yenidənqurması ehtimalı ilə qarşılaşmasına dair sübütler, habelə müşahidə edilən bazar məlumatları əsasında qiymətləndirilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətində ölçüle bilən azalmaya (misal üçün vaxtı keçmiş ödənişlərin səviyyələrində dəyişikliklərə və ya aktivlər üzrə zərərlərə uzlaşan iqtisadi şəraitlərə) dair sübütler daxildir.

Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər və müştərilərə verilmiş kreditlər

Amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınan kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlərlə və müştərilərə verilmiş kreditlərlə bağlı Bank əvvəlcə fərdi olaraq mühüm maliyyə aktivləri üçün fərdi və fərdi olaraq mühüm olmayan maliyyə aktivləri üçün məcmu şəkildə dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübütlərin olub-olmamasını qiymətləndirir. Bank mühüm olub-olmamasından asılı olmayaraq fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş maliyyə aktivi üçün dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübütun olmaması qərarına gələrsə, həmin aktivi analoji kredit riski xüsusiyyətlərinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna daxil edir və onların dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsini məcmu şəkildə aparır. Dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsi fərdi şəkildə aparılmış və dəyərsizləşmə zərərləri eks etdirilmiş aktivlər dəyərsizləşmə baxımından məcmu şəkildə qiymətləndirməyə daxil edilmir.

Dəyərsizləşmə zərərlərinin çəkilməsinin obyektiv sübüt olarsa, zərərin məbləği aktivlərin balans dəyəri ilə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri (hələ çəkilməmiş gələcəkdə gözlənilən kredit zərərləri nəzəre alınmadan) arasında fərq kimi ölçülür. Aktivin balans dəyəri ehtiyat hesabının istifadə edilməsi hesabına azalar və zərərin məbləği maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir. Faiz gəlirləri azaldılmış balans dəyəri üzrə, aktiv üzrə ilkin effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanmağa davam edir. Kreditlər və müvafiq ehtiyat kreditin qaytarılmasının realistik perspektivləri olmayanda və bütün təminat reallaşdırıldıqda və ya Bankın mülkiyyətinə keçdiqdə silinir. Əger növbəti ildə qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə zərərinin məbləği dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra baş vermiş hadisə nəticəsində artı və ya azalırsa, əvvəl tanınmış dəyərsizləşmə zərəri ehtiyat hesabında düzəlş aparmaqla eks etdirilir. Gələcək silinmə sonradan bərpa edilirsə, bərpa məbləği maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir.

Qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilir. Kredit dəyişən faiz dərəcəsi ilə verilmişdir, dəyərsizləşmə zərərinin ölçülülməsi üçün diskontun dərəcəsi, cari effektiv faiz dərəcəsi olacaqdır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması, girov aktivinin özgəninkiləşdirilməsinin mümkün olub-olmamasından asılı olmayaraq, girovun alınması və satılması ilə bağlı məsələfəri çıxməqla girov aktivinin özgəninkiləşdirilməsindən irəli gələn pul vəsaitləri hərəkətlərini eks etdirir.

Dəyərsizləşmənin məcmu şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri Bankın daxili kredit reytinqləri sistemi əsasında qruplara bölünür və bu zaman aktivin növü, iqtisadi sektor, coğrafi mövqeyi, girovun növü, ödəniş vaxtinin keçib-keçməməsi və digər müvafiq amillər kimi kredit riskinin xüsusiyyətləri nəzəre alınır.

Məcmu şəkildə dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilmiş maliyyə aktivləri qrupu üzrə pul vəsaitlərinin gələcək hərəkətləri bu qrupa daxil olan aktivlərin kredit riski xüsusiyyətləri ilə analoji xüsusiyyətlərə malik olan aktivlər üzrə zərərlərlə bağlı tarixi məlumat əsasında müəyyən edilir. Zərərlərlə bağlı tarixi məlumatda həmin məlumatın aid olduğu illerdə təsir göstərməmiş cari şəraitlərin təsirini eks etdirmək və keçmiş müddətin hazırda mövcud olmayan şəraitlərinin təsirini etmək məqsədilə müşahidə edilən cari bazar məlumatı əsasında düzəlşlər edilir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərində dəyişikliklərin qiymətləndirmələri hər il üçün müşahidə edilən bazarda müvafiq məlumatlardakı dəyişiklikləri (misal üçün işsizlik səviyyəsi, daşınmaz əmlakin qiymətləri, əmtəə qiymətləri, ödəniş statusunda dəyişikliklər və ya qrupun çəkdiyi zərərləri və ya onların hecmini eks etdirən digər amilləri) eks etdirir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilmiş metod və fərziyyələr müntəzəm qaydada yenidən baxılır ki, qiymətləndirilmiş zərərlərlə faktiki nəticələr arasındaki fərqlər azaldılsın.

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları üçün Bank hər hesabat tarixində investisiya və ya investisiyalar qrupunda dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübütun olub-olmamasını qiymətləndirir.

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları kimi tesnif edilən kapital investisiyaları ilə bağlı obyektiv dəyərsizləşmə sübütlərinə investisiyanın ədalətli dəyərinin maya dəyərindən əhəmiyyətli və ya sürəkli şəkildə aşağı düşməsi daxildir. Dəyərsizləşmə sübütleri mövcud olanda məcmu zərər – əvvəl maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilmiş investisiya üzrə dəyərsizləşmə zərərini çıxməqla alış dəyəri ilə cari ədalətli dəyər arasındakı fərq kimi ölçülür – digər ümumi gəlirlərin tərkibində çıxarılır və maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir. Kapital investisiyaları üzrə dəyərsizləşmə zərərləri maliyyə nəticələri haqqında hesabatı vasitəsilə bərpa edilmir, onların dəyərsizləşmədən sonra ədalətli dəyərinin artması digər ümumi gəlirlərin tərkibində eks etdirilir.

(Min Azərbaycan manati ilə)

3. Mühasibat uçotu prinsiplerinin icmali (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)

Borc alətləri satış üçün mövcud olan alətlər kimi təsnif ediləndə dəyərsizləşmə amortizasiya hesablanmış dəyərlə uçota alınan maliyyə aktivləri ilə eyni prinsiplerle qiymətləndirilir. Gələcək faiz gəliri azaldılmış balans dəyərinə əsaslanır və dəyərsizləşmə zərərinin ölçülməsi məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin diskont edilməsi üçün istifadə edilən faiz dərəcəsi ilə hesablanır. Faiz gəliri maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir. Əger növbəti ilde borc alətinin ədalətli dəyəri artırsa və bu artma obyektiv olaraq dəyərsizləşmə zərərləri maliyyə nəticələri haqqında hesabatda və zərərində eks etdirildikdən sonra baş vermiş hadisə ilə bağlıdırsa, dəyərsizləşmə zərəri maliyyə nəticələri haqqında hesabatda bərpa edilir.

Kreditlərin restrukturizasiyası

İmkan dairesində Bank girova yiylənmək əvəzinə kredit şərtlərini dəyişdirməyə çalışır. Buna müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş ödəniş müddətlərinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılışdırılması daxildir.

Bu restrukturizasiyanın uçot qaydası aşağıda təqdim olunur:

- Kreditin valyutası dəyişmişdən, köhnə kredit uçotdan çıxarılır və yeni kredit tanınır;
- Kreditin restrukturizasiyası borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlı deyilsə, Bank aşağıda təsvir olunan maliyyə öhdəlikləri üçün tətbiq edilən eyni yanaşmadan istifadə edir;
- Kreditin restrukturizasiya borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlırsa və kredit restrukturizasiyadan sonra dəyərsizləşirən, Bank ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə diskont edilmiş yeni pul vəsaitlərinin hərəkətinin cari dəyəri ilə dövr üzrə ehtiyat xərclərində restrukturizasiyadan əvvəlki balans dəyəri arasında fərq təqdim olunur. Restukturizasiyadan sonra kredit dəyərsizləşməsə, Bank effektiv faiz dərəcəsini yenidən hesablaşır.

Yeni şərtlər müəyyən edildiyi təqdirdə, kreditin vaxtı keçmiş hesab olunmur. Bütün meyarların qarşılanması və gələcək ödənişlərin mümkünüyündən əmin olmaq məqsədilə Bankın rəhbərliyi restrukturizasiya edilmiş kreditləri daim nəzərdən keçirir. Belə kreditlər fərdi və ya məcmu qaydada dəyərsizləşməyə məruz qalmaqdə davam edir və onların ödənilən dəyəri kredit üzrə ilkin və cari effektiv faiz dərəcəsini istifadə etməklə hesablanır.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin uçotdan çıxarılması

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivi (və ya müvafiq hallarda maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun bir hissəsi) aşağıdakı hallarda balansa eks etdirilmir:

- Aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarının vaxtı başa çatmışdır;
- Bank özünün aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarını üçüncü tərəfə keçirmiş və ya aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüququnu saxlayaraq, onları "tranzit" razılışması əsasında tam məbləğdə və çox yubanmadan ödəmək öhdəliyini götürmüşdür; və
- Bank: (a) aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələri ötürmüş; (b) aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələr ötürməmiş və onları özündə saxlamaqla, yalnız aktiv üzrə nəzarəti ötürmüşdür.

Bank aktivdən pul vəsaitləri hərəkətini almaq hüququnu ötürmüş və aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələri nə ötürməmiş, nə də onları özündə saxlamamışdır, aktiv, Bankın həmin aktivdə davam edən iştirakı müqabilində eks etdirilir. Ötürülmüş aktiv üzrə zəmanət formasında aktivdə iştirakin davam etməsi aktivin ilkin balans dəyəri ilə Bankdan tələb oluna bileyək maksimal ödəniş məbləğindən az oları ilə ölçülür.

Aktivdə iştirak, ötürülmüş aktiv üzrə yazılı və/və ya satın alınmış opsiyon (o cümlədən netto əsasla ödənilən opsiyon və ya analoji alət) formasında davam edir, Bankın davam edən iştirakinin həcmi ötürülen aktivin Bank tərəfindən geri alınacaq dəyərinə bərabərdir. Lakin ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən aktiv üzrə yazılı put-opsionu (o cümlədən netto əsasla ödənilən opsiyon və ya analoji alət) istisna təşkil edir və bu halda Bankın davam edən iştirakinin həcmi, ötürülen aktivin ədalətli dəyəri və opsiyonun icra qiymətindən az oları ilə məhdudlaşır.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəliyi müvafiq öhdəlik icra edildikdə, ləğv edildikdə və ya vaxtı başa çatdıqda uçotdan çıxarılır.

Mövcud olan bir maliyyə öhdəliyi eyni kreditor qarşısında tam fərqli şərtlərlə digəri ilə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtlərinə əhəmiyyətli düzəlişlər edildikdə, belə əvəz etmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılmasını və yeni öhdəliyin tanınmasını tələb etdir və müvafiq balans dəyərlərindəki fərqlər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir.

3. Mühasibat uçotu prinsiplerinin icmali (davamı)

Maliyyə zəmanətləri

Adı fəaliyyətində Bank akkreditivlər və zəmanətlərdən ibarət olan maliyyə zəmanətləri verir. Maliyyə zəmanətləri maliyyə hesabatlarında ilk önce ədaletli dəyərlə "Diger öhdəliklər" maddəsində alınmış komissiya haqqı məbləğində eks etdirilir. İlkən eks etdirmədən sonra Bankın hər bir zəmanət üzrə öhdəliyi aşağıdakı məbləğlərdən yuxarı olanı ilə ölçülür: amortizasiya hesablanmış komissiya haqqı və zəmanətdən irəli gələn maliyyə öhdəliyinin ödənilməsi üçün tələb olunan məsrəflərin ən yaxşı qiyməti.

Maliyyə zəmanətləri ilə bağlı öhdəliyin artması maliyyə nəticələri haqqında hesabatda nəzərə alınır. Alınmış komissiya haqqı maliyyə nəticələri haqqında hesabatda zəmanətin müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə eks etdirilir.

Vergilər

Cari mənfəət vergisi xərci Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında hesablanır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri öhdəlik metodundan istifadə etməklə müvəqqəti fərqlər üzrə hesablanır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi şirkətlərin birləşməsi olmayan əməliyyat zamanı qdvilin və ya aktiv və ya öhdəliyin ilkən tanınmasından irəli gəlməyəndə və əməliyyat zamanı nə uçot mənfəətinə, nə də vergiye cəlb edilən mənfəətə və ya zərərə təsir göstərmədiyi hallarda, təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivlərinin və öhdəliklərinin vergi bazası və onların maliyyə hesabatları məqsədləri üçün balans dəyərləri arasında bütün müvəqqəti fərqlər üzrə müəyyən edilir.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri yalnız bu dərəcədə müəyyən edilir ki, çıxılan müvəqqəti fərqlərin istifadə edilə bilməsi üçün vergiye cəlb edilən mənfəətin mövcud olması ehtimalı olsun. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri, hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya əsas etibarı ilə qüvvədə olan vergi dərəcələri və vergi qanunları əsasında aktivlərin satıldığı və ya öhdəliklərin yerinə yetirildiyi müddədə tətbiq edilən vergi dərəcələri ilə ölçülür.

Bundan əlavə, Azərbaycanda Bankın fəaliyyəti ilə bağlı müxtəlif əməliyyat vergiləri tətbiq edilir. Bu vergilər ümumi və inzibati xərclərin tərkibinə daxil edilir.

Cari və təxirə salınmış vergi mənfəət və ya zərərdə tanınır, lakin cari və təxirə salınmış vergi digər ümumi gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınan maddələrə aiddirsə, cari və təxirə salınmış vergi də, müvafiq olaraq, digər ümumi gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınır.

Əmlak və avadanlıqlar

Avadanlıqlar, gündəlik xidmət xərcləri istisna olmaqla, yiğilmiş köhnəlməni və hər hansı tanınmış dəyərsizləşmə zərərini çıxməqla maya dəyəri ilə tanınır. Tanıma meyarına uyğun gələndə, avadanlıqların bir hissəsinin əvəz etdirilmesi xərcləri yaranan zaman həmin dəyərə daxil edilir. Avadanlığın balans dəyəri dəyərsizləşmə baxımından balans dəyərinin qaytarılmayacağını göstərən hadisələr baş verendə və ya şəraitlər dəyişəndə yenidən qiymətləndirilir.

İlk olaraq maya dəyəri ilə tanındıqdan sonra əmlak (binalar) yenidən qiymətləndirilmiş dəyərlə ucota alınır. Həmin yenidən qiymətləndirilmiş dəyər yenidən qiymətləndirmə tarixində ədaletli dəyərdən sonradan yiğilmiş köhnəlməni və sonradan yiğilmiş dəyərsizləşmə zərərlerini çıxməqla müəyyən edilir. Qiymətləndirmə kifayət qədər tez-tez aparılır ki, yenidən qiymətləndirilən aktivin ədaletli dəyərinin balans dəyərindən çox fərqli olmaması təmin olunsun. Yenidən qiymətləndirmə üzrə hər hansı əlavə vəsait digər ümumi gelirə daxil edilmiş binalar üçün yenidən qiymətləndirmə ehtiyatına aid edilir. Lakin yenidən qiymətləndirmə üzrə hər hansı əlavə vəsait əvvəller maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilmiş həmin aktivin dəyərinin yenidən qiymətləndirmə nəticəsində azalmasını ləğv etdiyi halda, bu artma maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir. Yenidən qiymətləndirmə üzrə kəsir maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir, lakin bu halda həmin aktiv üzrə əvvəlki əlavə vəsaitlə birbaşa əvəzləşdirilən kəsir binalar üçün yenidən qiymətləndirmə ehtiyatında əlavə vəsaitlə birbaşa əvəzləşdirilir.

Binalar üçün yenidən qiymətləndirmə ehtiyatından bölüşdürülməmiş mənfəət illik köçürmə aktivlərin yenidən qiymətləndirilmiş balans dəyəri əsasında köhnəlmə ilə aktivlərin maya dəyəri əsasında köhnəlmə arasındakı fərq üçün aparılır. Satış zamanı satılan konkret aktivə aid olan hər hansı yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı bölüşdürülməmiş mənfəət köçürürlür.

Tamamlanmamış tikinti lazımlı olduqda dəyərsizləşmə ehtiyatını çıxməqla ilkən dəyərlə ucota alınır. İlkən dəyərə müvafiq aktivin tikintisini maliyyələşdirmək üçün xüsusi və ümumi borc vəsaitlərinin alınması ilə əlaqədar borc vəsaitləri üzrə xərclər daxildir. Tamamlanıqdən sonra həmin aktivlər müvafiq binalar və avadanlıqlar kateqoriyasına köçürürlər və balans dəyərində ucota alınır. Tamamlanmamış tikinti üçün tikinti işləri başa çatdırılmayana qədər amortizasiya hesablanır.

3. Mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Əmlak və avadanlıqlar (davamı)

Aktiv istifadə edilmək üçün hazır olduğu andan bu aktiv üzrə köhnəlmə hesablanmasığa başlayır. Köhnəlmə aktivlərin balans dəyərlərini aşağıda göstərilən proqnozlaşdırılan istifadə müddətləri üzrə bərabər hissələrə bölməklə hesablanır:

	<i>İllər</i>
Binalar	20 - 50
İcarəyə alınmış aktivlərin əsaslı təmiri	7 - 10
Kömpüterlər və digər avadanlıqlar	4 - 5
Mebel, qurğu, nəqliyyat vasitələri və digər	5 - 7

Aktivlərin qalıq dəyərləri, istifadə müddətləri və metodlar yenidən baxılaraq, hər maliyyə ilinin sonunda lazım olduğunu yeniləşdirilir.

Təmir və rekonstruksiya xərcləri çəkildikcə xərclərə aid edilir və kapitallaşdırılmalı olduğu hallar istisna olmaqla, ümumi və inzibati xərclərə daxil edilir.

İnvestisiya mülkiyyəti

İnvestisiya mülkiyyəti ilkin olaraq əməliyyat xərcləri də nəzərə alınmaqla öz ilkin dəyərində ölçülülməlidir. İlkin tanınmadan sonra investisiya mülkiyyəti hesabat tarixinə bazar şərtlərini özündə eks etdirən ədalətli dəyərlər göstərilir. Ədalətli dəyərin dəyişməsindən meydana çıxan gelir və zərər müvafiq vergi effekti də nəzərə alınmaqla meydana çıxdığı ilin gelir və xərcində eks olunur. Ədalətli dəyər akkreditə olunmuş kənar müstəqil qiymətləndirici tərefindən Beynəlxalq Qiymətləndirmə Standartları Komitəsinin tövsiyə etdiyi qiymətləndirmə modelini tətbiq etməklə həyata keçirilmiş illik qiymətləndirməsi əsasında müəyyən edilir.

İnvestisiya əmlakı ya satılında yaxud da investisiya əmlakı daimi olaraq istifadədən çıxarılan və onun satılmasından gələcək iqtisadi faydanın əldə edilməsi gözlənilməyəndə uçtdan çıxarılır. Əmlakin uçtdan çıxarılmasıdan əmələ gelen hər hansı gelir və ya zərər (xalis satış gəliri ilə aktivin balans dəyəri arasında fərq kimi hesablanır) əmlak uçtdan çıxarılan dövrə maliyyə nəticələri haqqında hesabata daxil edilir.

Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər kompüter programlarından və lisenziyalardan ibarətdir.

Ayrıca alınmış qeyri-maddi aktivlər ilk olaraq maya dəyeri ilə tanınır. İlkin tanınmadan sonra qeyri-maddi aktivlər yiğilmiş köhnəlmə və yiğilmiş dəyərsizləşmə zərərlərini çıxmamaqla maya dəyeri ilə eks etdirilir. Qeyri-maddi aktivlərin istifadə müddətləri məhdud müddətlər kimi müəyyən edilmişdir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə 5-10 illik istifadə müddəti üzrə amortizasiya hesablanır və həmin qeyri-maddi aktivlər üzrə mümkün dəyərsizləşmə əlamətləri mövcud olanda dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirmə aparılır.

Ehtiyatlar

Bank ehtiyatları keçmiş hadisənin nəticəsi olan cari (hüquqi və ya konstruktiv) öhdəliyə sahib olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərələri təcəssüm etdirən resursların xaric olmasının tələb olunacağına ehtimal etdikdə və öhdəliyin məbləğini etibarlı qiymətləndirə biləndə tanır.

Səhmdar kapitalı

Səhmdar kapitalı

Adı səhmlər səhmdar kapitalı kimi təsnif edilir. Şirkətlərin birləşməsi istisna olmaqla, yeni səhmlərin buraxılması ilə birbaşa bağlı olaraq üçüncü tərəflərə ödənişlərə çəkilən xərclər kapitalın tərkibində həmin emissiya nəticəsində əldə edilmiş məbləğin azalması kimi eks etdirilir. Əldə edilmiş vəsaitlərin ədalətli dəyərinin buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən və səhmdarların digər kapitala ödənişlərindən artıq məbləği əlavə kapital kimi eks etdirilir.

Dividendlər

Dividendlər, yalnız hesabat tarixindən gec olmayıaraq elan edildiyi halda, öhdəlik kimi eks etdirilir və hesabat tarixinə kapitalın məbləğindən çıxılır. Dividendlər haqqında məlumat hesabat tarixində əvvəl və eləcə də hesabat tarixindən sonra, lakin maliyyə hesabatları təsdiq edildikdən əvvəl teklif və ya elan edildikdə açıqlanır.

3. Mühasibat uçotu prinsiplerinin icmali (davamı)

Şərti öhdəliklər ve aktivlər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onların ödənilməsi üçün ehtiyatların xərclənməsi ehtimalı az olanda, maliyyə hesabatlarında açıqlanır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onlarla bağlı iqtisadi faydalaların daxil olması ehtimal ediləndə maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

Gəlir və xərclərin tanınması

Gəlir Bank tərəfindən iqtisadi səmərənin əldə edilməsi ehtimal ediləndə və xərclər etibarlı şəkildə ölçülə biləndə tanınır. Gəlirin tanınması üçün aşağıdakı xüsusi tanıma meyarları da qarşılanmalıdır.

Faiz və analoji gəlir və xərclər

Ticarət aktivləri və ya satış üçün mövcud olan aktivlər kimi təsnif edilmiş faiz hesablanan qiymətli kağızlar və amortizasiya olunmuş dəyeri ilə qiymətləndirilən bütün maliyyə alətləri üzrə faiz gəlirləri və ya xərcləri effektiv faiz dərəcəsi ilə tanınır. Həmin dərəcə qiymətləndirilən gələcək pul vəsaitləri ödənişlərini və ya daxilolmalarını maliyyə alətinin ehtimal edilən istifadə müddeti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə aktivinin və ya öhdəliyinin xalis balans dəyərinədək diskontlaşdırır. Hesablama zamanı maliyyə aləti üzrə bütün müqavilə şərtləri (misal üçün əvvəlcədən ödəmə imkanı), eləcə də alətlə bilavasitə bağlı olan və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün haqlar və əlavə xərclər nəzərə alınır, lakin gələcək kredit zərərləri nəzərə alınmır. Bank maliyyə aktiv və ya öhdəlikləri üzrə ödəniş və daxilolmalara dair qiymətləndirmələrinə yenidən baxıldıqda, həmin aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə düzəlişlər edir. Düzəliş edilmiş balans dəyeri ilkin effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanır və balans dəyərində dəyişiklik faiz gəliri və ya xərci kimi tanınır.

Maliyyə aktivinin və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun qeydə alınmış dəyeri dəyərsizləşmə zərərinə görə azalarsa, faiz gəliri, yeni balans dəyərinə ilkin effektiv faiz dərəcəsini tətbiq etməklə əks etdirilir.

Haqq və komissiyalar

Bank haqq və komissiya gəlirini müştərilərə göstərdiyi xidmətlərdən əldə edir. Haqq və komissiya gəlirinə xidmətlər göstərildikcə gəlir kimi tanınan pul vəsaitlərinin toplanması və pul vəsaitlərinin çıxarılması haqları, müştəri xidmətləri üzrə haqlar, plastik kartlarla əməliyyatlar və digər xidmət haqları daxildir. Haqq və komissiya xərclərinə plastik kartlara, pul vəsaitlərinə, müştərilərlə hesablaşmala və investisiya qiymətli kağızları ilə əməliyyatlara aiddir.

Dividend gəliri

Gəlir Bankın ödənişi almaq hüququ müəyyən ediləndə tanınır.

Xarici valyutanın çevrilməsi

Maliyyə hesabatları Bankın funksional və təqdimat valyutası olan AZN ilə təqdim edilir. Xarici valyutalarla aparılan əməliyyatlar ilk önce əməliyyat tarixində qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə funksional valyutaya çevirilir. Xarici valyuta ilə olan monetar aktivlər və öhdəliklər hesabat tarixinə məzənnədən istifadə etməklə funksional valyutaya çevirilir. Xarici valyutalarla olan əməliyyatların çevrilməsindən yaranan bütün fərqlər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda "Xarici valyutalarla əməliyyatlar üzrə xalis gəlir (zərər)" maddəsi üzrə tanınır. Xarici valyuta ilə olan və maya dəyeri ilə qiymətləndirilən qeyri-monetary maddələr əməliyyat tarixinə mövcud olan məzənnəyə görə çevirilir. Xarici valyuta ilə olan və ədalətli dəyərlə qiyətləndirilən qeyri-monetary maddələr ədalətli dəyərin təyin edildiyi tarixdə mövcud olan məzənnəyə görə çevirilir.

Xarici valyuta ilə əməliyyatın müqavilə məzənnəsi ilə ARMB-nın həmin əməliyyat tarixinə rəsmi məzənnəsi arasında fərqlər diliq əməliyyatları üzrə gəlirlərə daxil edilir.

Bank bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında 31 Dekabr tarixinə aşağıdakı xarici valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	2012	2011	2010
1 ABŞ dollar	AZN 0.7850	AZN 0.7865	AZN 0.7979
1 avro	AZN 1.0377	AZN 1.0178	AZN 1.0560

(Min Azərbaycan manatı ilə)

3. Mühasibat uçotu prinsiplerinin icmali (davamı)

Mühasibat uçotu prinsiplerində gələcək dəyişikliklər

Qəbul edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş standart və şərhələr

9 sayılı MHBS "Maliyyə Aletləri"

Buraxılmış 9 sayılı MHBS standartı Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurasının işinin ilk mərhələsini eks etdirir. Qəbul tarixi bu yaxınlarda nəşr edilən 39 sayılı MUBS standartının dəyişdirilməsi üzrə ilkin layihəyə aiddir və 39 sayılı MUBS standartında müəyyən edildiyi kimi maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin təsnifatı və ölçüməsi üçün tətbiq edilir. Bu standartın qüvvəyə mindiyi gün ilkin olaraq 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonrakı illik dövrlər olmuşdur, lakin 2011-ci ilin dekabrında buraxılmış 9 sayılı MHBS "9 sayılı MHBS standartının mütləq effektiv tarixi və məlumatın açıqlanmasına keçid" standartlarına Dəyişikliklər nəticəsində mütləq effektiv tarix 1 yanvar 2015-ci il müəyyən edilmişdir. Sonrakı mərhələlərdə Şura tərəfindən dəyərsizləşmə və "hedcinq" uçotuna baxılacaqdır. Bank tərəfindən 9 sayılı MHBS standartının qəbul edilməsi üzrə ilk mərhələsinin digər mərhələlərə təsiri qiymətləndiriləcək.

10 sayılı MHBS "Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları"

10 sayılı MHBS xüsusi məqsədi müəssisələr də daxil olmaqla bütün müəssisələrə tətbiq edilən vahid nəzarət modelini təqdim edir. 27 sayılı MUBS-nun tələbləri ilə müqayisədə, 10 sayılı MHBS-nin dəyişmiş tələblərinə görə rəhbərlik əhəmiyyətli mühakimələr işlədərək hansı müəssisələrin nəzarət altında olmasını və buna görə də əsas şirkət tərəfindən konsolidasiya olunmasını müəyyən etməlidir. Bundan əlavə 10 sayılı MHBS agentlik münasibətləri üçün xüsusi tətbiq qaydasını müəyyən edir. 10 sayılı MHBS 27 sayılı "Konsolidasiya edilmiş və ayrı maliyyə hesabatları" MUBS-nun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının uçotuna aid olan hissəsini əvəz edir. Bundan əlavə, buraya 12 sayılı "Konsolidasiya – Xüsusi Məqsəddi Müəssisələr" BMHŞK şərhində qaldırılmış məsələlər daxildir. Bu standart 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Daha erkən tətbiqə yol verilir. 10 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsi Bankın maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyəcəkdir.

11 sayılı MHBS "Birgə layihələr"

11 sayılı MHBS birgə idarə olunan müəssisələrin uçot metodu olan proporsional konsolidasiyanı aradan qaldırır. Əksinə, birgə müəssisə meyarına uyğun gələn birgə idarə olunan müəssisələr kapital metodundan istifadə etməklə uçota alınmalıdır. 11 sayılı MHBS 31 sayılı "Birgə müəssisələrdə paylar" və 13 sayılı "Birgə Nəzarət edilən Müəssisələr – Sahibkarlar tərəfindən Qeyri-Monetar İanələr" adlı BMHŞK şərhini əvəz edir. Bu standart 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Daha erkən tətbiqə yol verilir. Bank gözləyir ki, 11 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsi onun maliyyə vəziyyəti və nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

12 sayılı MHBS "Digər müəssisələrdə iştirakin açıqlanması"

12 sayılı MHBS konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı əvvəller 27 sayılı MUBS-da nəzərdə tutulan bütün açıqlamaları, eləcə də əvvəller 31 sayılı MUBS-na və 28 sayılı MUBS-na daxil olan bütün açıqlamaları daxil edir. Bu açıqlamalar müəssisənin törəmə müəssisələrdə, birgə layihələrdə, asılı şirkətlərdə və tərkib müəssisələrdə paylarına aiddir. Bundan əlavə, bir səra yeni açıqlamalar da tələb edilir. Bu standart 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Daha erkən tətbiqə yol verilir. Bu standartın qəbul edilməsi Bankın maliyyə hesabatlarında yeni məlumatların açıqlanmasını tələb edəcəkdir, lakin onun maliyyə vəziyyətinə və ya nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

13 sayılı MHBS "Ədalətli dəyerin ölçüməsi"

13 sayılı MHBS bütün ədalətli dəyer ölçüləmələrinə MHBS əsasında vahid qaydanı tətbiq edir. 13 sayılı MHBS müəssisədə ədalətli dəyerin istifadə edilməsi tələb ediləndə dəyişmir, lakin ədalətli dəyer tələb və ya icazə olunanda MHBS əsasında ədalətli dəyerin necə ölçüləcəyi qaydasını təqdim edir. Bu standart 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Daha erkən tətbiqə yol verilir. 13 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsi Bankın ədalətli dəyerlərə uçota alınmış aktivlərinin və öhdəliklərinin ölçüməsinə təsir göstərə bilər. Hazırda Bank 13 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsinin maliyyə vəziyyəti və nəticələrinə mümkün təsirini qiymətləndirir.

27 sayılı MUBS "Fərdi maliyyə hesabatları" (2011-ci ildə yenidən baxılmış)

Yeni 10 sayılı MHBS və 12 sayılı MHBS-ların nəticəsi olaraq, 27 sayılı MUBS ayrı maliyyə hesabatlarında törəmə müəssisələrinin, birgə nəzarət edilən müəssisələrin və asılı şirkətlərin uçotu ilə məhdudlaşır. Bu düzəliş 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Bu standartın qəbul edilməsi Bankın maliyyə vəziyyətinə və ya nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

28 sayılı MUBS "Asılı şirkətlərə və birgə müəssisələrə investisiyalar" (2011-ci ildə yenidən baxılmışdır)

Yeni 11 sayılı və 12 sayılı MHBS-ların nəticəsində 28 sayılı MUBS-nin adı "Asılı şirkətlərə və birgə müəssisələrə investisiyalar" olmuşdur və bu MUBS asılı şirkətlərdən əlavə, birgə müəssisələrə investisiyalara kapital metodunun tətbiqini təsvir edir. Düzəliş 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Bu standartın qəbul edilməsi Bankın maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyəcəkdir.

(Min Azərbaycan manati ilə)

3. Mühasibat uçotu prinsiplerinin icmali (davamı)

Mühasibat uçotu prinsiplerində gələcək dəyişikliklər (davamı)

Qəbul edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş standart və şərhlər (davamı)

19 sayılı MUBS-na düzəlişlər "İşçilərin mükafatlandırılması"

MUBSK 19 sayılı MUBS-na 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilən düzəliş dərc etmişdir. Düzəliş İşçilərin mükafatlandırmasının uçotunda əhəmiyyətli dəyişikliklərin aparılmasını, o cümlədən pensiya planının aktivləri və öhdəliklərində dəyişikliklərin tanınmasının təxirə salınmasının ("koridor mexanizmi"nin) aradan götürülməsini təklif edir. Bundan əlavə, bu düzəlişlər mənfiət və ya zərərdə tanınmış xalis pensiya aktivində (öhdəliyində) dəyişiklikləri xalis faiz gəliri (xərci) və xidmət xərcləri ilə məhdudlaşdıracaq. Bank gözləyir ki, bu düzəlişlər onun maliyyə vəziyyətinə və ya nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

1 sayılı MUBS-a düzəlişlər "Digər ümumi gəlirin təqdim edilməsində dəyişikliklər"

1 sayılı "Maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi" MUBS-na düzəlişlər 1 iyl 2012-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir və digər ümumi gəlirdə təqdim edilmiş maddələrin qruplaşdırılmasını dəyişdirir. Gələcəkdə bir vaxt (məsələn, tanınmanın dayandırılması və ya hesablaşma zamanı) mənfiət və ya zərərə yenidən təsnif edilə bilən maddələr heç vaxt yenidən təsnif edilməyəcək maddələrdən ayrıca təqdim edilməməlidir. Düzəlişlər maliyyə vəziyyəti və ya nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

7 sayılı MHBS-a Düzəlişlər - "Məlumatların açıqlanması - Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi"

Bu düzəlişlər qurum tərəfindən qarşılıqlı əvəzləşdirmə və əlaqədar razılaşma hüquqları haqda məlumatın açıqlanmasını tələb edir (məsələn; girov haqqında razılışmalar). Bu açıqlamalar istifadəçiləri razılışmaların qurumun maliyyə vəziyyətinə göstərdiyi təsirin qiymətləndirilməsi üzrə faydalı məlumatla təmin edəcək. Yeni açıqlamalar 32 sayılı MUBS "Maliyyə Alətləri: Təqdimat" standartına uyğun hesablanan bütün təsdiqlənmiş maliyyə alətləri üçün tələb olunur. Açıqlamalar, həmçinin (32 sayılı MUBS-a uyğun əvəzləşdirilib əvəzləşdirilməyindən asılı olmayaraq) qüvvədə olan qarşılıqlı əvəzləşdirmə haqqında əsas razılaşmaya və ya oxşar razılaşmaya təbə olan tanınmış maliyyə alətlərinə tətbiq edilir. Bu dəyişikliklər Bankın maliyyə vəziyyətinə və ya fəaliyyətinə təsir göstərməyəcək və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonrakı illik dövrlərdə tətbiq ediləcəkdir.

32 sayılı MUBS-a düzəlişlər "Maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi"

Bu düzəlişlərdə "hazırda qanuni qüvvəyə minmiş qarşılıqlı əvəzləşdirmə hüquq malikidir" sözleri izah edilir. Qarşılıqlı əvəzlənmənin əvvəlki kimi mümkünlüyü təmin etmək məqsədile Banka təsirini qiymətləndirmək hesablaşma prosedurlarının və hüquqi sənədlərin yenidən baxılması zəruri olacaqdır. Müəyyən hallarda, qarşılıqlı əvəzləşdirmə qeyri-mümkün ola bilər, Digər hallarda müqavilələrin yenidən baxılması tələb oluna bilər. Qarşılıqlı əvəzləşdirmə müqaviləsinin bütün tərəflərinin qarşılıqlı əvəzləşdirmə aparmaq hüququna malik olması tələbi öhdəliklər pozulanda qarşılıqlı əvəzləşdirmə aparmaq hüququnu yalnız bir tərəfə verən müqavilələr üçün problemlər yarada bilər.

Eyni zamanda düzəlişlər sinxron olmayan ümumi hesablaşma mexanizmlərini tətbiq edən hesablaşma sistemlərinə (məsələn, mərkəzi hesablaşma sistemləri) 32 sayılı MUBS-un qarşılıqlı əvəzləşdirmə meyarının tətbiq qaydasını izah edir. Hesablaşma sistemlərinin çoxunun yeni meyara uyğun olması ehtimal edilsə də, bəzi sistemlər həmin meyarlara uyğun olmaya bilər. Düzəlişlərin təsiri Bankın işlətdiyi mərkəzi hesablaşma sistemləri tərəfindən tətbiq edilən əməliyyat prosedurlarının yeni meyara uyğun olub-olmamasının Bank tərəfindən qiymətləndirilməsindən asılı olduğu üçün, həmin təsiri müəyyən etmək qeyri mümkündür.

Bu dəyişikliklər 1 yanvar 2014-cü il və ya bu tarixdən sonrakı illik dövrlərdə qüvvədədir.

1 sayılı MHBS-na düzəliş "Hökümət kreditləri"

Bu dəyişikliklər, onları ilk dəfə tətbiq edən qurumlar tərəfindən "Hökümət Subsidiyaları uçotu və Hökümət yardımı haqqında məlumatların açıqlanması" Beynəlxalq Mühasibat Standartının gələcəkdə nəzərdə tutulan və MHBS-a keçid tarixində qüvvədə olan hökümət kreditlərinə tətbiq edilməsini tələb edir. Qurumlar tərəfindən 9 sayılı MHBS (və ya 39 sayılı MUBS, əgər uyğundursa) və 20 sayılı MUBS tələblərinin keçmişdəki hökümət kreditlərinə tətbiq edilmesi bu addımın atılması haqda məlumatın həmin kreditin ilkin uçotu zamanı alındığı halda mümkündür. Bu istisna, onu ilk dəfə tətbiq edən qurumları faiz dərəcəsi bazar məzənnəsindən aşağı olan hökümət kreditlərinin retrospektiv ölçülməsindən azad edəcək. Dəyişiklik 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonrakı illik dövrlərdə qüvvədədir. Dəyişikliyin Banka təsiri yoxdur.

(Min Azərbaycan manati ilə)

3. Mühasibat uçotu prinsiplerinin icmali (davamı)

Mühasibat uçotu prinsiplerində gələcək dəyişikliklər (davamı)

MHBS-na təkmilləşdirmələr

Düzelilərlə 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Onlar Banka təsir göstərməyəcəkdir.

- ▶ 1 sayılı MHBS "Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının ilk dəfə tətbiqi": Bu təkmilləşdirmə izah edir ki, keçmiş dövrde MHBS-nin tətbiqini dayandırmış, lakin MHBS-ni tətbiq etməyi seçmiş və ya tələb edilmiş müəssisə yenidən 1 sayılı MHBS-ni tətbiq edə bilər. 1 sayılı MHBS yenidən tətbiq edilərsə, müəssisə maliyyə hesabatlarını retrospektiv qaydada elə yenidən təqdim etməlidir ki, sanki o heç vaxt MHBS-nin tətbiqini dayandırmamışdır.
- ▶ 1 sayılı MUBS "Maliyyə hesabatlarının təqdimatı": Bu təkmilləşdirmə könüllü əlavə müqayisəli məlumat və minimal tələb olunan müqayisəli məlumat arasında fərqi açıqlayır. Ümumiyyətlə, minimal tələb olunan müqayisəli məlumat - keçmiş dövr üzrə məlumatdır.
- ▶ 16 sayılı MUBS "Əmlak, qurğu və avadanlıqlar": Bu təkmilləşdirmə əsas vəsaitlər tərifinə uyğun gələn iri ehtiyat hissələrinin və xidmət avadanlığının mal-material olmadığını açıqlayır.
- ▶ 32 sayılı "Maliyyə alətləri. Təqdimat": Bu təkmilləşdirmə səhm sahiblərinə paylaşılmadan yaranan mənfəət vergisinin 12 sayılı MUBS "Mənfəət vergisi" hə uyğun olaraq uçota alındığını açıqlayır.
- ▶ 34 sayılı MUBS "Aralıq maliyyə hesabatları": Düzəlş aralıq maliyyə hesabatlarında cəmi segment aktivləri haqqında açıqlanan məlumatda dair tələbləri cəmi segment öhdəlikləri haqqında məlumatda dair tələblərə uyğunlaşdırır. Bu izahat həmçinin aralıq açıqlamaların illik açıqlamalara uyğunluğunu təmin edir.

4. Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və proqnozları

Bankın rəhbərliyi tərəfindən uçot qaydalarının tətbiq edilməsi zamanı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş məbləğlərə təsir göstərmış aşağıdakı mühakimələr çıxarılmış və proqnozlar verilmişdir:

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmiş maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri feal bazardan əldə edilə bilməyəndə, onlar riyazi modellerin işlədilməsini daxil edən müxtəlif qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Bu modellər üçün ilkin verilənlər mümkün olanda müşahidə edilə bilən bazardan götürülür, mümkün olmayanda isə ədalətli dəyərlərin müəyyən edilməsi üçün müəyyən dərəcədə mühakimələrin istifadə edilməsi tələb olunur.

"Vasitəçi" kreditləri

Bank, Maliyyə Nazirliyinin zəmanəti ilə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankından ("ARMB") alınmış resurslar hesabına dövlət təşkilatlarına kreditlərin verilməsi üçün üçtərəfli müqavilələrdə iştirak edir. Bu müqavilələrdə Bank vasitəçi kimi çıxış edir və bu fealiyyətdən ancaq komissiya gəliri qazanır. Bu üçtərəfli müqavilələrin müddəalarının Bank tərəfindən təfsirinə əsasən, Bankın heç bir mənfəət və ya kredit riski olmadığına görə, ARMB-dən alınmış resurslar və bu resurslar vasitəsilə dövlət təşkilatlarına verilmiş kreditlər Bankın maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında netləşdirilir.

Kreditin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat

Bank müntəzəm qaydada kreditlərinin və debitor borclarının dəyərsizləşmə baxımından təhlilini aparır. Bank borcalan maliyyə çətinlikləri ilə qarşılaşlığı və analoji borcalanlar haqqında kifayət qədər faktiki məlumatlar olmadığı hallarda dəyərsizləşmə zərərlərinin qiymətləndirilməsində təcrübəyə əsaslanan mühakimələrdən istifadə edir. Eynilə, Bank qrupa daxil olan borcalanların öhdəlikləri ödəmək statusunda mənfi dəyişikliklərə və ya qrupun daxilində aktivlər üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqəli olan dövlət və ya yerli iqtisadi şəraitlərin dəyişməsinə işaret edən müşahidə edilən məlumatlar əsasında gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərində dəyişiklikləri qiymətləndirir. Rəhbərlik kreditlər və debitor borcları qrupu üzrə analoji kredit riski və obyektiv dəyərsizləşmə sübutları olan aktivlərlə bağlı zərərlərin strukturu haqqında tarixi məlumatlar əsasında qiymətləndirmələrdən istifadə edir. Bank cari şəraitləri əks etdirmək məqsədilə kreditlər və ya debitor borcları qrupu üçün müşahidə edilən məlumatlarda düzəliş aparmaq üçün təcrübəyə əsaslanan mühakimələrdən istifadə edir.

Girovun dəyərinin müəyyən edilməsi

Rəhbərlik müntəzəm olaraq girovun bazar dəyərini nəzərdən keçirir. Rəhbərlik, cari şəraitləri əks etdirmək məqsədilə, girovun ədalətli dəyərində düzəliş aparmaq məqsədilə təcrübəli mühakimələrdən və ya müstəqil reyindən istifadə edir. Tələb olunan girovun məbleği və növü tərəf-müqabilin kredit risklerinin qiymətləndirilməsində asılıdır.

4. Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və proqnozları (davamı)

Binaların yenidən qiymətləndirilməsi

Bank müntəzəm olaraq binalarının dəyərinin ədalətli dəyərə uyğun olub-olmamasını nəzərdən keçirir və binaların cari balans dəyərinin onun ədalətli dəyərindən çox fərqlənmədiyini təmin etmək üçün yenidən qiymətləndirmə aparır. Yenidən qiymətləndirilmiş binalar qalan istifadə müddətinə uyğun olaraq amortizasiya olunur. Bank müvafiq qiymətləndirmə mexanizmlərindən və yerli bazarda daşınmaz əmlakla aparılan əməliyyatlar haqqında məlumatlardan istifadə etməklə yenidən qiymətləndirmə aparmaq məqsədilə müsteqil qiymətləndiriciyə müraciət etmişdir.

Vergilər

Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruzdur. 31 dekabr 2012-ci il tarixinə müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şəhəri münasibdir və Şirkətin vergi mövqeyi qəbul ediləcəkdir.

Aidiyyatı olan tərəflə əməliyyatlar

Adı fəaliyyətində Bank aidiyyatı olan tərəflərə əməliyyatlar aparır. 39 sayılı MUBS maliyyə alətlərinin ilk öncə ədalətli dəyərləri əsasında tanınmasını tələb edir. Müəyyən əməliyyatlar fəal bazarda aparılmadığı təqdirdə, onların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələri ilə qiymətləndirilməsinə müəyyən etmek üçün mühakimələr tətbiq edilir. Mühakimə aidiyyəti olmayan tərəflər arasında oxşar əməliyyatlar üçün qiymətlərin təyin edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili əsasında verilir.

5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011	2010
Kassada olan pul vəsaitləri	139,325	149,045	80,268
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında cari hesablar	122,718	101,643	59,414
Digər kredit təşkilatlarında cari hesablar	55,018	52,418	29,954
Banklarda 90 gündək müddəti olan depozitlər	-	8,686	-
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	317,061	311,792	169,636

31 dekabr 2012-cil il tarixinə digər kredit təşkilatlarında cari hesablara yerli və xarici banklarda müvafiq olaraq, 3,005 AZN (2011: 1,926 AZN) və 52,013 AZN (2011: 50,492 AZN) məbləğində faiz hesablanamayan müxbir hesablarında qalıqlar daxildir.

6. Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər

Maliyyə təşkilatlarından alınacaq məbləğlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011	2010
		<i>Yenidən hesablanmış</i>	<i>Yenidən hesablanmış</i>
ARMB-da məcburi ehtiyatlar	13,075	7,937	1,441
Müddəti 90 gündən artıq olan depozitlər	-	-	2,001
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	13,075	7,937	3,442

Banklarda müştərilərdən cəlb edilmiş vəsaitlərin əvvəlki ay üzrə manatda 3 % (2011: 2 %), xarici valyutada 3% (2011: 3%) bərabər olan faiz qazandırmayan pul depozitinin (məcburi ehtiyatın) ARMB-da saxlanması tələb edilir. Bankın bu depoziti geri almaq imkanı yerli qanunvericiliklə mehdudlaşdırılır.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

7. Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları

Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011	2010
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	48,444	20,609	-
Korporativ istiqrazlar	15,595	19,598	-
Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən buraxılmış notlar	9,214	9,169	11,423
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış xəzinə çekləri	4,634	2,968	16,038
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	1,203	8,340	-
Korporativ səhmlər	907	744	326
Cəmi satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	79,997	61,428	27,787

Borc qiymətli kağızları üzrə nominal faiz dərəcələri və müddətləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011		2010		
	<i>İllik faiz dərəcəsi</i>	<i>Ödəmə müddəti</i>	<i>İllik faiz dərəcəsi</i>	<i>Ödəmə müddəti</i>	<i>İllik faiz dərəcəsi</i>	<i>Ödəmə müddəti</i>
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	2.07% -2.44%	Yanvar 2013	2.68%-2.97%	Yanvar 2012 - İyun 2012 - Dekabr 2014	-	-
Korporativ istiqrazlar	9.50%	Dekabr 2014	7.35%-9.30%	Dekabr 2014	-	-
Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən buraxılmış notlar	3.00%	Dekabr 2017 - Avqust 2018	3.00%	December 2011 - August 2018	3.25%	9 il
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	2.46% - 3.70%	Mart 2013 - İyul 2013	3.37% - 5.00%	Aprel 2012 - Feval 2014	-	-
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış xəzinə çekləri	4.00% -5.00%	İyun 2013 - Feval 2014	2.95%	May 2012	2.42%-4.00%	12 ay

Satış üçün mövcud olan korporativ səhmlər aşağıdakılardır:

<i>Adı</i>	<i>Fəaliyyət növü</i>	<i>Qeydiyyata alındığı ölkə</i>	2012		2011		2010	
			<i>Ədalətli dəyəri % səhm</i>	<i>Ədalətli dəyəri % səhm</i>	<i>Ədalətli dəyəri % səhm</i>	<i>Ədalətli dəyəri % səhm</i>	<i>Ədalətli dəyəri % səhm</i>	<i>Ədalətli dəyəri % səhm</i>
Bakı Fond Birjası	Fond Birjası	Azərbaycan Respublikası	60	5.26%	60	5.26%	60	5.26%
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	Bank işi	Azərbaycan Respublikası	250	0.13%	250	0.13%	250	0.13%
MasterCard Inc.	Plastik kartlar	ABŞ	253	0.00%	196	0.00%	8	0.00%
Visa Inc.	Plastik kartlar	ABŞ	344	0.00%	238	0.00%	8	0.00%
			907		744		326	

Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarında hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2012	2011	2010
	61,428	27,787	326
1 yanvar			
Alış	228,019	84,163	31,190
Satış	(209,613)	(50,940)	(3,729)
Yenidən qiymətləndirmə	163	418	-
31 dekabr	79,997	61,428	27,787

8. Müşterilərə verilmiş kreditlər

Müşterilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>2011 Yenidən hesablanmış</i>	<i>2010</i>
	<i>2012</i>	
Dövlətlə bağlı müəssisələr	323,961	169,503
Korporativ kreditlər	292,494	241,648
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri	83,552	44,630
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri	20,051	23,322
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar	18,256	19,343
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – avtomobilərin alınması	9,436	24,722
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – mənzil təmiri	1,379	10,341
Müşterilərə verilmiş kreditlər, ümumi	749,129	533,509
Çıxılsın – Kreditin dəyərsizləşməsi ehtiyatı	(88,957)	(55,849)
Müşterilərə verilmiş kreditlər	660,172	477,660

(Min Azərbaycan manatı ilə)

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)*Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi ehtiyatı*

Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi ehtiyatının siniflər üzrə üzləşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

	<i>Dövlətlə bağlı müəssisələr</i>	<i>Korporativ kreditlər</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – nəqliyyat vasitələrinin alınması</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – mənzil təmiri</i>	<i>Cəmi</i>
			<i>2012</i>	<i>2012</i>	<i>2012</i>	<i>2012</i>	<i>2012</i>	
1 yanvar 2012-ci il			(2,301)	(55,488)	(18,422)	(473)	(2,942)	(2,465)
İl üzrə bərpə(xərc)			(1,946)	9,077	(11,782)	(575)	(1,488)	(669)
Silinmiş məbləğlər			-	367	230	-	-	399
31 dekabr 2012-ci il			(4,247)	(46,044)	(29,974)	(1,048)	(4,430)	(2,735)
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş			(844)	(27,457)	(9,427)	(668)	(1,656)	(205)
Ümumi şəkildə dəyərsizləşmiş			(3,403)	(18,587)	(20,547)	(380)	(2,774)	(2,530)
			(4,247)	(46,044)	(29,974)	(1,048)	(4,430)	(2,735)
Fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə ehtiyatını çıxmazdan əvvəl dəyərsizləşmiş hesab edilən kreditlərin ümumi məbləği			1,423	62,180	13,450	3,221	6,835	205
	<i>Dövlətlə bağlı müəssisələr</i>	<i>Korporativ kreditlər</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – nəqliyyat vasitələrinin alınması</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – mənzil təmiri</i>	<i>Cəmi</i>
			<i>2011</i>	<i>2011</i>	<i>2011</i>	<i>2011</i>	<i>2011</i>	
1 yanvar 2011-ci il			(8,858)	(26,847)	(8,290)	(5,035)	(2,366)	(1,648)
İl üzrə bərpə(xərc)			6,501	(29,437)	(10,376)	4,562	(779)	(1,060)
Silinmiş məbləğlər			56	796	244	-	203	243
31 dekabr 2011-ci il			(2,301)	(55,488)	(18,422)	(473)	(2,942)	(2,465)
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş			-	(38,328)	(6,930)	-	(371)	-
Ümumi şəkildə dəyərsizləşmiş			(2,301)	(17,160)	(11,492)	(473)	(2,571)	(2,465)
			(2,301)	(55,488)	(18,422)	(473)	(2,942)	(2,465)
Fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə ehtiyatını çıxmazdan əvvəl dəyərsizləşmiş hesab edilən kreditlərin ümumi məbləği			-	52,115	9,442	-	511	-

(Min Azərbaycan manati ilə)

8. Müşterilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər

31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə fərdi şəkildə dəyərsizləşmə ehtiyatı tanınmış kreditlər üzrə 14,793 AZN (2011-ci il – 10,385 AZN) məbləğində faiz geliri hesablanmışdır.

ARMB-nin tələblərinə əsasən kreditlər ancaq Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edildikdən sonra, xüsusi hallarda isə, Məhkəmənin müvafiq qərarı əsasında silinə bilər.

Girov və kreditin keyfiyyətini artırıran digər amillər

Tələb olunan girovun məbləği və növü tərəf-müqabilinin kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Girov növlərinin münasibiyi və qiymətləndirmə parametrlərinə dair qaydalar tətbiq edilmişdir.

Alınmış girovların əsas növləri aşağıdakılardır:

- Müəssisələrə verilmiş kreditlərin verilməsi üçün daşınmaz əmlak və nəqliyyat vasitələri üzrə girovlar, üçüncü tərəflərin zəmanətləri;
- Fərdi kreditlərin verilməsi üçün yaşayış mülkləri üzrə girovlar;
- Avtokreditlər üçün nəqliyyat vasitəsinin girov götürülməsi.

Rəhbərlik girovun bazar dəyərinə nəzarət edir, müvafiq razılaşmaya uyğun olaraq əlavə girov tələb edir və kreditin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyatın münasibiyini nəzərdən keçirdiyi zaman əldə etdiyi girovun bazar dəyərinə nəzarət edir.

Müşterilərə verilmiş kreditlərin konsentrasiyası

Kreditlər aşağıdakı müştəri növlərinə verilir:

	2011 Yenidən hesablanmış	2010
	2012	2012
Dövlətlə bağlı müəssisələr	323,961	485,578
Özel müəssisələr	292,494	304,546
Fiziki şəxslər	114,418	86,090
Fərdi sahibkarlar	18,256	18,622
Müşterilərə kreditlər, ümumi	749,129	894,836
		533,509

Kreditlər əsasən aşağıdakı sənaye sektorlarına verilir:

	2011 Yenidən hesablanmış	2010
	2012	2012
Tikinti	254,727	402,143
Kənd təsərrüfatı və qida mehsullarının emalı	222,965	279,293
İstehsal	114,418	86,089
Ticarət və xidmətlər	53,536	53,257
Nəqliyyat	30,246	27,977
Enerji	30,100	106
Fiziki şəxslər	25,961	26,647
Telekommunikasiya	10,351	10,309
Digər	6,825	9,015
Müşterilərə kreditlər, ümumi	749,129	894,836
		533,509

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bankda on iki (2011: on iki, 2010: on iki) ən iri borcalanlarından alınacaq 505,535 AZN məbləği ilə və ya 67% ilə (2011: 671,938 AZN və ya 75%, 2010: 307,867 AZN və ya 58%) təmsil olunan kredit konsentrasiyası olmuşdur. Bu kreditlər üçün ümumilikdə 21,548 AZN (2011: 18,321 AZN, 2010: 5,271 AZN) ehtiyat yaradılmışdır. On iki müştəridən üç (2011: üç, 2010: iki) müştəri ümumi məbləği 160,717 AZN (2011: 180,600 AZN, 2010: 120,140 AZN) olmaqla Bankla əlaqəli tərəflər olmuşdur.

Azərbaycan İpoteka Fondu və Qara Dəniz Ticaret və İnkısap Bankı ilə borcalma sazişlərinə uyğun olaraq alınmış vəsaitlərdən, müvafiq olaraq, 15,563 AZN (2011: 14,106 AZN, 2010: 6,597 AZN) və 4,489 AZN (2011: 5,764 AZN, 2010: 5,564 AZN) məbləğində fərdi ipoteka kreditləri verilmişdir.

(Min Azərbaycan manati ilə)

8. Müşterilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Müşterilərə verilmiş kreditlərin konsentrasiyası (davamı)

Sahibkarlığa Kümək Milli Fondu ilə imzalanmış borcalma sazişlərinə uyğun olaraq, korporativ müşterilərə və sahibkarlara, müvafiq olaraq, 37,397 AZN (2011: 35,172 AZN, 2010: 31,378 AZN) və 10,618 AZN (2011: 9,654 AZN, 2010: 7,247 AZN) məbləğində kreditlər verilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyindən alınmış vəsaitlər hesabına bir xarici dövlət müəssisəsinə 181,181 AZN (2011: 235,990 AZN, 2010: sıfır) və yerli dövlət müəssisələrinə 28,391 AZN (2011: 191,436 AZN, 2010: 137,969 AZN) məbləğində kreditlər verilmişdir.

ARMB-dan alınmış vəsaitlər hesabına 108,532 AZN (2011: 130,334 AZN, 2010: 128,197 AZN) məbləğində korporativ kreditlər verilmişdir.

9. Assosiasiya olunmuş müəssisəyə investisiyalar

Aşağıdakı assosiasiya olunmuş müəssisə iştirak payı metodu ilə uçota alınır:

Assosiasiya olunmuş müəssisə	Mülkiyyət payı	Ölkə	Təsis olunduğu tarix	Sənaye	Satınalma tarixi
Bakı Banklararası Valyuta Birjası	40%	Azərbaycan Respublikası	21 iyun 1993-cü il	Valyuta Birjası	21 iyun 1993-cü il

Aşağıdakı cədvəldə assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiyalarda hərəkət icmal olunur:

	2012	2011
Assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiyalar, 1 yanvar	1,110	1,234
Assosiasiya olunmuş müəssisənin xalis zərərində pay	(148)	(124)
Assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiyalar, 31 dekabr	<u>962</u>	<u>1,110</u>

31 dekabr 2012-ci il tarixinə vergidən əvvəl assosiasiya olunmuş müəssisənin 148 AZN (2011-ci il: 124 AZN) məbləğində zərərdə payı maliyyə nəticələri haqqında hesabatda qeydə alınmışdır.

Aşağıdakı cədvəl assosiasiya olunmuş müəssisənin maliyyə məlumatlarını icmallaşdırır:

Assosiasiya olunmuş müəssisələrin aktivləri və öhdəlikləri	2012	2011	2010
Aktivlər	2,639	3,019	3,328
Öhdəliklər	(55)	(66)	(63)
Xalis aktivlər	<u>2,584</u>	<u>2,953</u>	<u>3,265</u>

Assosiasiya olunmuş müəssisənin gəliri və zərəri	2012	2011
Gəlir	83	128
Zərər	(370)	(311)

(Min Azərbaycan manati ilə)

10. Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlarda hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Binalar</i>	<i>İcarəyə alınmış aktivlərin əsaslı təmiri</i>	<i>Kompüter və digər ofis avadanlıqları</i>	<i>Mebel, qurğu, nəqliyyat vasitələri və digər</i>	<i>Tamamlanmamış tikinti</i>	<i>Cəmi</i>
Maya dəyəri və ya yenidən qiymətləndirmə						
31 dekabr 2010-cu il	72,134	561	11,237	25,219	17	109,168
Əlavələr	521	42	310	3,410	-	4,283
Silinmələr	(65,199)	(479)	(174)	(742)	(17)	(66,611)
31 dekabr 2011-c il	7,456	124	11,373	27,887	-	46,840
Əlavələr	-	-	1,669	4,364	-	6,033
Silinmələr	-	-	(547)	(762)	-	(1,309)
Yenidən qiymətləndirmənin təsiri	(1,034)	-	-	-	-	(1,034)
31 dekabr 2012-ci il	6,422	124	12,495	31,489	-	50,530
Yığılmış köhnəlmə və dəyərsizləşmə						
31 dekabr 2010-cu il	(2,294)	(134)	(6,787)	(16,349)	-	(25,564)
Köhnəlmə xərci	(2,681)	(46)	(1,562)	(3,244)	-	(7,533)
Silinmələr	4,385	128	160	701	-	5,374
Yenidən qiymətləndirmənin təsiri	(527)	-	-	-	-	(527)
31 dekabr 2011-c il	(1,117)	(52)	(8,189)	(18,892)	-	(28,250)
Köhnəlmə xərci	(317)	(12)	(1,357)	(3,201)	-	(4,887)
Silinmələr	-	-	547	701	-	1,248
Yenidən qiymətləndirmənin təsiri	1,434	-	-	-	-	1,434
31 dekabr 2012-c il	-	(64)	(8,999)	(21,392)	-	(30,455)
Xalis balans dəyəri						
31 dekabr 2010-cu il	69,840	427	4,450	8,870	17	83,604
31 dekabr 2011-ci il	6,339	72	3,184	8,995	-	18,590
31 dekabr 2012-ci il	6,422	60	3,496	10,097	-	20,075

Tamamlanmamış tikinti filial binaları, avadanlığının tikintsi və təmirindən ibarətdir. Tamamlandıqdan sonra aktivlər əmlak və avadanlıqlara köçürürlər.

Bank 31 dekabr 2012-ci il tarixinə binalarının ədalətli dəyərini müəyyən etmək məqsədilə Rec-Invest müstəqil qiymətləndiricini cəlb etmişdir. Ədalətli dəyər bazar səbutlarına istinadən müəyyən edilir. Qiymətləndirmə metodu kimi müqayisə tehlilindən istifadə edilmişdir. Yenidən qiymətləndirmənin 400 AZN məbləğində təsiri ümumi gəlir vasitəsilə hesabatda qeyd olunmuşdur.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə əmlak və avadanlıqlara 1,170 AZN (2011-ci il: 1,552 AZN) məbləğində anbardakı maddələr daxildir.

Binalar dəyər modelindən istifadə etməklə qiymətləndirilsəydi, balans dəyərləri belə olardı:

	<i>2012</i>	<i>2011</i>
Maya dəyəri	8,083	8,083
Yığılmış köhnəlmə	(1,989)	(1,662)
Xalis balans dəyəri	6,094	6,421

2011-ci ildə binaların satılması nəticəsində 24,734 AZN məbləğində yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı bölüşdürülməmiş mənfəətə geri qaytarılmışdır.

11. Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlərdə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Lisenziyalar</i>	<i>Kompüter programı</i>	<i>Cəmi</i>
Maya dəyəri			
31 dekabr 2010-cu il	724	3,029	3,753
Əlavələr	140	462	602
Yenidən təsnif etmələr	-	-	-
31 dekabr 2011-ci il	864	3,491	4,355
Əlavələr	16	471	487
Silinmələr	(201)	(195)	(396)
31 dekabr 2012-ci il	679	3,767	4,446
Yığılmış köhnəlmə			
31 dekabr 2010-cu il	(267)	(643)	(910)
Amortizasiya xərci	(197)	(422)	(619)
Yenidən təsnif etmələr	-	-	-
31 dekabr 2011-ci il	(464)	(1,065)	(1,529)
Silinmələr	201	194	395
Amortizasiya xərci	(88)	(331)	(419)
31 dekabr 2012-ci il	(351)	(1,202)	(1,553)
Xalis balans dəyəri			
31 dekabr 2010-cu il	457	2,386	2,843
31 dekabr 2011-ci il	400	2,426	2,826
31 dekabr 2012-ci il	328	2,565	2,893

12. İnvestisiya mülkiyyəti

İnvestisiya mülkiyyətində hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>2012</i>	<i>2011</i>
1 yanvar		
Əlavələr	73	73
Ədalətli dəyərin tənzimlənməsindən xalis gəlir/xərc) (Qeyd14)	1,018	-
31 dekabr	(28)	-
	1,063	73

İnvestisiya mülkiyyəti Bank tərefində ümidsiz kreditlərə görə elda edilmiş və dəyerinin uzun müddətdə artması üçün saxladığı bir neçə əmlakdan ibarətdir. Bank, 31 dekabr 2012-ci il tarixinə investisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün müstəqil akkreditə olunmuş qiymətləndirici REC Invest MMC-ni cəlb etmişdir. Qiymətləndirmə analoji mülklərin əməliyyat qiymətlərinə əsaslanan bazar səbutları əsasında müəyyən edilmişdir. Ümumiyyətlə, Bank bu mülkiyyətdən biznes məqsədləri üçün istifadə etmir. Bankın investisiya mülkiyyətini reallaşdırmaq ilə bağlı heç bir məhdudiyyətləri yoxdur və bu əmlakları almaq, tikmək, inkişaf etdirmək, təmir etmək, genişləndirmək ilə bağlı heç bir müqavilə öhdəlikləri mövcud deyil.

13. Vergilər

Korporativ mənfəət vergisi geliri aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>2012</i>	<i>2011 Yenidən hesablanmış</i>
Cari vergi xərci	(3,453)	(18)
Təxirə salınmış mənfəət vergisi gəliri – müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi	(13)	6,186
Üstəgəl: Digər ümumi gəlirdə tanınmış təxirə salınmış mənfəət vergisi	113	46
Mənfəət vergisi gəliri/(xərci)	(3,353)	6,214

İl ərzində digər ümumi gəlirə aid edilmiş maddələrlə bağlı olan təxirə salınmış vergi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>2012</i>	<i>2011</i>
Binaların yenidən qiymətləndirilməsi	(80)	38
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarının yenidən qiymətləndirilməsi	(33)	(84)
Ümumi gəlirlərdə eks etdirilən mənfəət vergisi xərci	(113)	(46)

Effektiv mənfəət vergisi dərəcəsi yerli qanunvericiliyə uyğun mənfəət vergisi dərəcəsindən fərqlənir. Aşağıdakı cədveldə yerli qanunvericilik əsasında mənfəət vergisi xərci faktiki xərclərlə tutuşdurulur:

	<i>2012</i>	<i>2011 Yenidən hesablanmış</i>
Mənfəət vergisi gəlirindən əvvəl mənfəət (zərər)	14,460	(4,010)
Yerli qanunvericiliyə uyğun olan mənfəət vergisinin dərəcəsi	20%	20%
Yerli qanunvericiliyə uyğun dərəcə ilə nəzəri mənfəət vergisi (xərci)/gəliri	(2,892)	802
Vergi məqsədləri üçün çıxılmayan və ya qiymətləndirilməyən maddələrin vergiyə təsiri		
Çıxılmayan xərclər	(663)	679
Binaların satılmasının təsiri	-	4,467
Gələcək dövrə köçürülmüş, əvvəller tanınmamış, istifadə edilmiş vergi zərərləri	-	392
Digər	202	(126)
Mənfəət vergisi gəliri/(xərci)	(3,353)	6,214

(Min Azərbaycan manati ilə)

13. Vergilər (davamı)

31 dekabr tarixinə təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri və onların müvafiq illerdə hərəkətləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>Müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi</i>		<i>Müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi</i>		
	<i>Maliyyə nəticələri haqqında hesabatda (yenidən hesablanmış)</i>		<i>Digər ümumi gəlirdə</i>	<i>Maliyyə nəticələri haqqında hesabatda</i>	<i>Digər ümumi gəlirdə</i>
	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>
Vergidən çıxılan müvəqqəti fərqlərin təsiri:					
Kreditin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat	725	3,685	-	4,410	191
Gələcək dövrə köçürülmüş vergi zərərləri	1,167	(1,167)	-	-	-
Qeyri-maddi aktivlər	-	7	-	7	34
Digər aktivlər	-	82	-	82	(2)
Digər öhdəliklər	-	46	-	46	36
Əmlak və avadanlıqlar	-	203	-	203	102
Təxirə salınmış vergi aktivləri (yenidən hesablanmış)	1,892	2,856	-	4,748	361
Əmlak və avadanlıqlar	(7,420)	7,379	38	(3)	3
İnvestisiya qiyməti kağızları	-	(8)	(84)	(92)	(17)
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə hesablanmış faizlər	(1,297)	(2,926)	-	(4,223)	(53)
Digər aktivlər	(148)	18	-	(130)	(218)
Digər öhdəliklər	-	(268)	-	(268)	133
Şərti öhdəliklərə görə ehtiyat	(282)	(818)	-	(1,100)	(109)
Təxirə salınmış vergi (öhdəlikləri)/aktivləri (yenidən hesablanmış)	(9,147)	3,377	(46)	(5,816)	(261)
Xalis təxirə salınmış mənfəət vergisi (öhdəlikləri)/aktivləri (yenidən hesablanmış)	(7,255)	6,233	(46)	(1,068)	100
	(7,255)	6,233	(46)	(1,068)	(113)
					(1,081)

14. Digər dəyərsizləşmə və ehtiyatlar

Digər dəyərsizləşmə və ehtiyatlarda hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Digər aktivlər</i>	<i>Zəmanətlər və öhdəliklər</i>	<i>İnvestisiya mülliyyəti</i>	<i>Cəmi</i>
31 dekabr 2010	(305)	(1,802)	-	(2,107)
Bərpa/(xərc)	(915)	1,345	-	430
31 dekabr 2011	(1,220)	(457)	-	(1,677)
Bərpa/(xərc)	174	457	(28)	603
31 dekabr 2012	(1,046)	-	(28)	(1,074)

Digər aktivlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat müvafiq aktivlərin balans dəyərindən çıxılır. Zəmanətlər və təəhhüdlər üçün ehtiyatlar öhdəliklərdə təqdim olunur.

15. Digər aktivlər və öhdəliklər

Digər aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011 Yenidən hesablanmış	2010 Yenidən hesablanmış
Digər maliyyə aktivləri			
Ödənilməkdə olan məbləğlər	4,946	3,087	1,350
MasterCard Inc. və Visa Inc. tərəfindən bloklaşdırılmış məbləğlər	922	924	1,617
Zəmanətlər üzrə hesablanmış komissiya	367	412	480
Digər maliyyə aktivləri	352	60	-
Çıxılsın – Digər aktivlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat (Qeyd 14)	(1,046)	(1,220)	(305)
Cəmi digər maliyyə aktivləri	5,541	3,263	3,142
Digər qeyri-maliyyə aktivləri			
Təxirə salınmış xərclər	1,591	1,089	2
Əvvəlcədən ödəmələr	723	2,049	1,122
Ehtiyat hissələri	717	652	739
Digər qeyri-maliyyə aktivləri	-	118	29
Cəmi digər qeyri-maliyyə aktivləri	3,031	3,908	1,892
Digər aktivlər	8,572	7,171	5,034

Digər öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011 Yenidən hesablanmış	2010 Yenidən hesablanmış
Digər maliyyə öhdəlikləri			
SSRİ dövrünün əmanətləri ilə bağlı ödəniləcək kompensasiyalar	15,587	-	-
Ödənilməkdə olan vəsaitlər	1,819	1,386	2,665
Hesablanmış xərclər	618	251	327
Maliyyə lizingi razılışmaları əsasında öhdəliklər	-	-	33
Naxçıvan Sosial İnkısap Fonduna ödəniləcək vəsait	180	-	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	614	-	13
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	18,818	1,637	3,038
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri			
Təxirə salınmış gelir	1,825	606	-
Yerli büdcəyə ödəniləcək vəsait	608	1,339	1,560
Mənfəət vergisi olmayan vergilər	651	377	-
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	-	438	-
Cəmi digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	3,084	2,760	1,560
Digər öhdəliklər	21,902	4,397	4,598

16. Müştərilər qarşısında öhdəliklər

Müştərilər qarşısında öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011	2010
Hüquqi şəxslər			
Cari hesablar	154,613	171,013	86,962
Müddətli depozitlər	20,896	20,784	61,691
Fiziki şəxslər			
Cari hesablar	109,230	96,213	86,371
Müddətli depozitlər	290,163	210,550	121,855
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	574,902	498,560	356,879

(Min Azərbaycan manatı ilə)

16. Müşterilər qarşısında öhdəliklər (davamı)

31 dekabr 2012-ci ildə Bankın 10 (2011-ci il: 15 müştəri; 2010-cu il: 12 müştəri) ən iri müştərisi olmuşdur. Bu müştərilərin məcmu qalığı 158,140 AZN (2011-ci il: 168,098 AZN; 2010-cu il: 127,684 AZN) və ya cəmi müştəri hesablarının 28 %-i (2011-ci il: 22%-i; 2010-cu il: 36%) olmuşdur. Bu müştərilərin biri (2011-ci il: ikisi; 2010-cu il: ikisi) cəmi qalığı 15,133 AZN olan (2011-ci il: 22,330 AZN; 2010-cu il: 64,963 AZN) Bankla əlaqəli tərefdir.

Müştəri hesablarının iqtisadi sektorlar üzrə təhlili aşağıda təqdim olunur:

	2012		2011		2010	
	Amount	%	Amount	%	Amount	%
Fiziki şəxslər	399,393	69%	306,762	62%	208,227	58%
Dövlətlə bağlı müəssisələr	96,353	17%	99,747	20%	43,130	12%
Tikinti	34,849	6%	34,624	7%	27,866	8%
İnvestisiya saxlayan şirkətlər	15,133	3%	15,133	3%	55,244	15%
Ticarət	13,040	2%	19,104	4%	6,672	2%
Sığorta	7,608	1%	3,629	1%	6,447	2%
Enerji	1,780	1%	608	0%	594	0%
Kənd təsərrüfatı	1,602	0%	2,251	0%	1,584	1%
İstehsal	1,037	0%	4,695	1%	5,400	2%
Nəqliyyat və rabitə	814	0%	1,974	0%	977	0%
Digər	3,293	1%	10,033	2%	738	0%
Müşterilər qarşısında öhdəliklər	574,902	100.0%	498,560	100.0%	356,879	100.0%

17. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər

Dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər:

	2011 Yenidən hesablanmış		2010 Yenidən hesablanmış	
	2012		2012	
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	211,679		427,141	132,807
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı	105,627		130,085	128,071
Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu	44,350		41,369	37,630
Azərbaycan Respublikasının İpoteka Fondu	13,073		10,940	9,759
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	374,729		609,535	308,267

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bankın Maliyyə Nazirliyi tərefindən yerləşdirilmiş, müddəti 2013-2015 (2011: 2012-2015, 2010: 2011) illər ərzində başa çatan və illik 2.81-3.50% (2011: illik 1.75-3.50%; 2010: illik 1.75-2.50%) faiz dərəcəsi hesablanan depozitləri olmuşdur. Vəsaitlər üçüncü təref şirkətə verilmiş kreditlərin yenidən maliyyələşdirilməsi üçün istifadə edilmişdir (2011: dörd üçüncü təref şirkət, 2010: bir üçüncü təref şirkət). Verilmiş kreditlərin müddəti 2013-2015 (2011: 2012-2015, 2010: 2011-2014) illər ərzində başa çatır və illik 2.97%-8% (2011: 3%-8%, 2010: 3.75%) dərəcə ilə faiz hesablanır.

2002-ci ildə Beynelxalq İnkışaf Assosiasiyesi (BIA) ilə Azərbaycan Respublikasının Hökuməti arasında imzalanmış Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Sektoruna Texniki Yardım haqqında Razılılaşma çərçivəsində, Maliyyə Nazirliyi tərefində Banka kredit xətti açılmışdır. Kreditin əsas məbləği bərabər hissələrlə 2006-cı ildən başlayaraq 2021-ci ilə qədər qaytarılmalıdır. Kredit razılılaşması əsasında cəmi istifadə edilmiş vəsaitlər üzrə ildə 1% faiz dərəcəsi hesablanmalı və yarım ildən bir Bank tərefində ödənilməlidir.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bankın ARMB-da yerləşdirilmiş müddəti 2013-2014 (2011: 2012-2014; 2010: 2011-2014) illər ərzində müddəti başa çatan və illik 2.5%-6% (2011: 2%-5.69%, 2010: illik 2.5%-2.75%) faiz dərəcəsi hesablanan depozitləri olmuşdur. Vəsaitlər bir əlaqəli tərefin və üçüncü təref şirkətin yenidən maliyyələşdirilməsi üçün istifadə edilmişdir (2011: iki əlaqəli və iki üçüncü təref şirkət, 2010: iki əlaqəli və iki üçüncü təref şirkət). Verilmiş kreditlərin müddəti 2013-2014 (2011: 2012-2014, 2010: 2011-2014) illər ərzində başa çatır və illik 6%-9% (2011: 6%-9%, 2010: illik 5-6%) dərəcə ilə faiz hesablanır.

12 mart 2005-ci ildə Bank Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkışaf Nazirliyinin nezdində program olan Milli Sahibkarlığa Kömək Fondu ilə kiçik və orta müəssisələrin maliyyələşdirilməsi üçün kredit razılılaşması imzalamışdır. Bu program əsasında vəsaitlər Banka illik 1% dərəcəsi ilə verilir və müddəti 2015-ci ildə başa çatır. Bank bu vəsaitləri 7%-dən çox olmayan illik faiz dərəcəsi ilə müvafiq borcalanlara kreditlər vermək üçün istifadə edir.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

17. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər (davamı)

17 fevral 2006-ci ildə Bank ARMB nəzdində Azərbaycan İpoteka Fondu ilə fiziki şəxslərə uzunmüddətli ipoteka kreditlərinin verilməsi üçün kredit razılışmasını imzalamışdır. Bu program əsasında vəsaitlər Banka illik 1%-4% dərəcəsi ilə verilir və müddəti 2040-ci ildə başa çatır. Bank bu vəsaitləri 8.0%-dən çox olmayan illik faiz dərəcəsi ilə müvafiq borcalanlara kreditlər vermek üçün istifadə edir.

18. Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər

Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011 Yenidən hesablanbmış	2010 Yenidən hesablanbmış
Cari hesablar	5,098	1,727	2,370
Qara Dəniz Ticarət və İnkışaf Bankından alınmış kreditlər	4,833	8,027	8,220
BCP –dən cəlb olunmuş depozit	3,932	-	-
Akkreditivlər üzrə bloklaşdırılmış müddətli depozitlər	-	6,686	-
Müddətli depozitlər	-	-	1,927
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	13,863	16,440	12,517

31 dekabr 2012-ci il tarixdə bir qeyri-rezident bankın (2011: bir qeyri rezident, 2010: bir qeyri-rezident bank) 3,932 AZN, (2011: 6,686 AZN, 2010: 1,927 AZN) məbləğində müddətli depoziti olmuşdur.

3 iyun 2008-ci ildə Bank ipoteka kreditlərinin maliyyələşdirilməsi məqsədiylə Qara Dəniz Ticarət və İnkışaf Bankı ilə LIBOR+3.3% faiz dərəcəsi ilə 12 milyon ABŞ dolları məbləğində altı illik kredit razılışmasını imzalamışdır. 11 iyun 2009-cu ildə bu razılaşmaya düzəliş edilərək, aşağıdakı restrukturizasiya aparılmışdır: əsas kredit məbləğindən 2 milyon ABŞ dolları LIBOR+ 3.3% faiz dərəcəsi ilə 18 fevral 2010-cu ildə, kreditin əsas məbləğinin 10 milyon ABŞ dolları məbləğində qalan hissəsi isə 18 avqust 2009-cu ildə başlayan otuz altı aylıq dövrə ildə 8% faiz dərəcəsi ilə, sonra isə ildə LIBOR+5.5% dərəcəsi ilə 2014-cü ilin avqust ayınınadək ödənilməlidir. Bank müştərilər tərəfindən qaytarılmış kreditlərin məbləğlərini faiz dərəcəsi ildə 16%-dən çox olmayan ipoteka kreditlərinin verilməsi üçün istifadə edir.

Ədalətli dəyəri 4,644 AZN (2011-ci il: 4,583 AZN) olan bina Qara Dəniz Ticarət və İnkışaf Bankı ilə kredit razılışması əsasında girov qoyulmuşdur.

Qara Dəniz Ticarət və İnkışaf Bankı ilə kredit razılışmasına məhdudlaşdırıcı öhdəliklər, o cümlədən girovlar, sərəncam vermə, borc vermə, mənfəət payı bölgüsü razılaşmaları, aktivlərin satılması və ya birləşdirmə və s ilə bağlı öhdəliklər, eləcə də maliyyə nticələri ilə bağlı öhdəliklər daxildir. 31 dekabr 2012-ci il tarixinə və həmin tarixdə başa çatan il ərzində bir neçə dəfə, Bank, bir borcalana verilmiş maksimum kreditin məbləği ilə bağlı limiti və açıq kredit riski limitini pozmuşdur. Pozuntular nticəsində borcverən kreditin dərhal ödənilməsini tələb edə bilər, bu səbəbdən kredit "tələb olunanadək" kimi nəzərə alınmalıdır. 3 iyun 2008-ci il tarixli müqavilənin bitmə tarixi 13 avqust 2012-ci ildə dəyişdirilərək 18 avqust 2014-dən 18 avqust 2013-ə dəyişdirilmişdir. Bu tarixdək Qara Dəniz Ticarət və İnkışaf Bankından məhdudlaşdırıcı öhdəliklərin pozulması ilə bağlı heç bir iddia qaldırılmamışdır.

19. Kapital

Buraxılmasına icazə verilmiş, buraxılmış və ödənilmiş səhmlərdə hərəkətlər tam məbləğdə aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Səhmlərin sayı	Nominal dəyər, manatla	Cəmi, manatla
31 dekabr 2010-ci il	3,000,000	10	30,000,000
Səhmdar kapitalında artma	1,000,000	10	10,000,000
31 dekabr 2011-ci il	4,000,000	10	40,000,000
Səhmdar kapitalında artma	1,000,000	10	10,000,000
31 dekabr 2012-ci il	5,000,000	10	50,000,000

Səhmdarlarının ümumi yiğincığının 18 iyun 2012-ci il tarixli qərarı ilə Bankın nizamnamə kapitalı səhmdarların nağd qoyuluşları hesabına 10,000 AZN məbləğində artırılaraq 40,000 AZN-dən 50,000 AZN-ə çatdırılmışdır (2011-ci il: 30,000 AZN-dən 40,000 AZN-ə qədər).

(Min Azərbaycan manatı ilə)

19. Kapital (davamı)

Bank nizamname kapitalında artımın qeydiyyata alınmasını 9 avqust 2012-ci ildə başa çatdırılmış, beləliklə, 28 iyun 2012-ci il tarixinə buraxılması qərara alınmış, buraxılmış və tam ödənilmiş adı səhmlərdən ibarət nizamname kapitalı hər birinin dəyəri tam məbləğdə 10 Azərbaycan manatı olmaqla 5,000,000 adı səhmdən ibarətdir (2011-ci il: bir səhmin nominal dəyəri 10 AZN olmaqla 4,000,000 səhm). Hər səhm bir səs hüququ verir.

Bankın nizamname kapitalı səhmdarlar tərəfindən Azərbaycan manatı ilə qoyulmuş və onlar dividendləri və hər hansı kapital paylarını Azərbaycan manatı ilə almaq hüququna malikdirlər.

2012-ci və 2011-ci illərdə heç bir dividend elan edilməmiş və ödənilməmişdir.

20,870 AZN məbləğində əlavə ödənilmiş kapitaldan 20,070 AZN Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 23 fevral 2007-ci il tarixli qərarı əsasında Azərbaycan Respublikasının Dövlət Əmlakının idarə edilməsi üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən Bankın mülkiyyətinə keçirilmiş, Azərbaycanın müxtəlif rayonlarında yerləşən əlli beş (55) binanın ədalətli dəyərindən ibarətdir. Həmin binalar 2011-ci ildə satılmışdır.

20. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər

Əməliyyat mühiti

Yeni inkişaf edən bazar iqtisadiyyatı dövləti olduğu üçün, Azərbaycanda daha yetkin bazar iqtisadiyyatına xas olan inkişaf etmiş biznes və tənzimləyici infrastruktur tam formalaşmamışdır. Lakin son zamanlar ölkədə ümumi sərmayə mühitinə müsbət təsir göstərən bir sıra inkişaf meylləri olmuşdur.

Azərbaycanda aparılan əməliyyatlar adətən inkişaf etmiş bazarlar üçün xarakterik olmayan risklərlə (o cümlədən, Azərbaycan manatının ölkə xaricində sərbəst çevrilən valyuta olmaması, inkişaf etməmiş borc öhdəlikləri və qiymətli kağızlar bazarı) müşayiət oluna bilər. Bununla yanaşı, son illər Azərbaycan hökuməti bank işi, hüquq, vergiye cəlb olunma və tənzimləyici sistemlərin yaradılması ucun lazımi islahatların həyata keçirilməsi sahəsində addımlar atmışdır.

Biznes mühitinin bütövlükdə təkmilləşdirilməsinə istiqamətlənmış indiki tendensiyaların davam edəcəyi gözlənilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gelecek sabitliyi önemli dərəcədə islahat və dəyişikliklərdən, eləcə də hökumətin gördüyü iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərin effektivliyində asılıdır. Bununla bərabər, Azərbaycan iqtisadiyyatı dönyanın digər bölgelərindəki bazar tənəzzülü və iqtisadi inkişaf tempinin aşağı düşməsine həssasdır. Dünyada cərəyan edən qlobal maliyyə böhranı kapital bazarlarının qeyri-sabitliyi, bank sektorunda likvidliyin pisleşməsi, Azərbaycan daxilində kredit şərtlərinin sərtleşməsinə səbəb olmuşdur. Azərbaycan hökuməti kredit ödəmə qabiliyyətinin və likvidliyin təmin edilməsi, Azərbaycan banklarına və şirkətlərinə verilmiş xarici borcların yenidən maliyyələşdirilməsini dəstəkləmək məqsədilə bir sıra sabitləşdirmə tədbirlərini görmüşdür.

Hal-hazırda Bankın fəaliyyətinin sabitliyini təmin etmək üçün bütün münasib tədbirləri görülsə də, yuxarıda göstərilmiş sahələrdə baş verə biləcək mənfi dəyişikliklər bankın maliyyə vəziyyətinə və nəticələrinə hal-hazırda müəyyən edilə bilməyən formada təsir göstərə bilər.

Hüquqi məsələlər

Adı fəaliyyətində Bank məhkəmə iddiaları və şikayətlərinin obyekti olur. Belə iddia və ya şikayətlərdən irəli gələn öhdəlik (əgər olarsa) Bankın maliyyə vəziyyəti və ya gələcək əməliyyat nəticələrinə mühüm mənfi təsir göstərməyəcəkdir.

Vergilər

Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruzdu. Vergi yoxlamaları yoxlama ilindən əvvəlki üç maliyyə ili üzrə aparıla bilər. Son vergi yoxlaması 2005-ci maliyyə ilini əhatə etmişdir.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şəhəri münasibdir və Bankın vergi, valyuta və gömrük mövqeləri qəbul ediləcəkdir.

Sığorta

Bank hazırda səhv'lərdən və ya təhriflərdən irəli gələn öhdəliklərlə əlaqədar sığorta təminatı almamışdır. Hazırda məsuliyyətin sığortalanması Azərbaycanda geniş yayılmayıb.

20. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər (davamı)**Maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər**

Bank tərəfindən müştərilərə zəmanətlərin və akkreditivlərin verilməsinin əsas məqsədi müştərilərə tələb olduqda vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etməkdir. Zəmanətlər və ehtiyat akkreditivləri müştəri üçüncü tərəflər qarşısında öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi təqdirdə Bankın ödəmələr edəcəyini qəti təsdiq edən sənədlərdir. Sənədlə akkreditivlər və kommersiya akkreditivləri, Banka müəyyən edilmiş məbləğə qədər və xüsusi şərtlərlə tələb təqdim etmək hüququnu üçüncü tərəfə verən, Bankın müştəri adından üzərinə götürdüyü yazılı öhdəlik olaraq, aid olduqları malların çatdırılması və ya pul depozitləri ilə təmin edilir və beleliklə de birbaşa borcla müqayisədə daha aşağı riskə məruz qoyur.

31 dekabrdə Bankın maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	2012	2011	2010
Kreditlə bağlı təəhhüdlər			
Zəmanətlər	261,781	264,635	107,704
İstifadə edilməmiş kredit üzrə təəhhüdlər	37,843	34,759	50,987
Akkreditivlər	2,289	2,807	1,645
	301,913	302,201	160,336
Çıxılsın – Ehtiyatlar (Qeyd 14)	-	(457)	(1,802)
Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər (girov çıxılmamışdan əvvəl)	301,913	301,744	158,534
Çıxılsın – Akkreditivlər və qarantiyalar üzrə girov qoyulmuş pul vəsaitləri	(100)	(6,686)	-
	301,813	295,058	158,534

Vasitəçi kreditləri

31 dekabr 2012 il tarixinə, Bank Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankından vəsaitləri borc almışdır. Həmin vəsaitlər sonradan Azərbaycan Hökuməti tərəfindən həyata keçirilən böyük miyasişli layihələri maliyyələşdirilməsi məqsədilə dövlət müəssisələrinə kredit vermək üçün istifadə edilmişdir. Bu kreditlər Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin zəmanət məktubları ilə təmin edilmişdir. Bank, təkrar borcalanlardan əsas və faiz məbləğlərini toplayaraq Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına köçürtməklə agent kimi çıxış edir və bu kreditlərin verilməsindən ancaq xidmət haqqı qazanır.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə məbləği 993,936 AZN (2011: 100,017 AZN, 2010: sıfır) olan bu tipli kreditlər balansdankənar hesablarda eks olunmuşdur.

21. Xalis haqq və komissiya gəliri

Xalis haqq və komissiya gəliri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011 Yenidən hesablanmış
Plastik kart əməliyyatları	26,352	23,065
Pul vəsaitləri ilə əməliyyatlar	9,258	10,199
Hesablaşma əməliyyatları	6,585	6,634
Zəmanətlər və öhdəliklər	2,900	1,980
Digər	1,305	799
	46,400	42,677
Haqq və komissiya gəlirləri		
Pul vəsaitləri ilə əməliyyatlar	(1,255)	(934)
Hesablaşma əməliyyatları	(896)	(795)
Plastik kart əməliyyatları	(735)	(523)
Qiymətli kağızlarla əməliyyatlar	(118)	(93)
Digər	(84)	(147)
	(3,088)	(2,492)
Xalis haqq və komissiya gəliri	43,312	40,185

22. İşçilər üzrə xərclər

İşçilər üzrə xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011
Əmək haqqı və mükafatlar	(19,682)	(18,387)
Sosial siğorta xərcləri	(4,330)	(4,039)
İşçilərlə bağlı digər xərclər	(371)	(123)
İşçilər üzrə xərclər	(24,383)	(22,549)

23. Ümumi və inzibati xərclər

Ümumi və inzibati xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011 Yenidən hesablanmış
Yerləşmə və icarə haqqı	(8,504)	(1,452)
Əmlak və avadanlıqların təmir və texniki xidmət xərcləri	(3,007)	(3,170)
Mühafizə xidmətləri	(1,873)	(1,210)
Marketing və reklam xərcləri	(1,535)	(743)
Ofis təchizatı	(1,525)	(802)
Rabitə xidmətləri	(1,407)	(1,414)
Kommunal xərclər	(523)	(528)
Ezamiyyət və əlaqəli xərclər	(433)	(363)
Hüquq və məsləhət xidmətləri	(424)	(759)
Mənfəət vergisindən fərqli vergilər	(183)	(381)
Nəqliyyat və nəqliyyat vasitələrinin təmiri xərcləri	(85)	(70)
Digər	(2,156)	(1,787)
Ümumi və inzibati xərclər	(21,655)	(12,679)

24. Risklərin idarə edilməsi**Ön söz**

Öz fealiyyətində Bank müxtəlif risklərə məruz qalır və bunları daimi müəyyən etmə, ölçmə və müşahidə etmə prosesləri, kredit limitlərinin müəyyən edilməsi və digər daxili nəzarət tədbirləri vasitəsilə idarə edir. Risklərin idarə edilməsi Bankın fealiyyətinin mühüm hissəsini təşkil edir. Bankın hər bir əməkdaşı öz vəzifələri daxilində risklərə görə məsuliyyət daşıyır. Bank kredit riski, likvidlik riski və bazar risklərinə məruz qalır. Bank əməliyyat risklərinə də məruz qalır.

Müstəqil riskə nəzarət prosesinə mühitdə, texnologiyada və sənayedə dəyişikliklər kimi biznes riskləri daxil deyildir. Onlar Bankın strateji planlaşdırma prosesi vasitəsilə nəzarət altında saxlanılır.

Risklərin idarə olunması strukturu

İdarə Heyeti risklərin müəyyən edilməsi və nəzarət edilməsinə görə ümumi məsuliyyət daşıyır, lakin risklərin idarə olunması və izlənməsi üçün məsuliyyəti ayrıca müstəqil orqanlar daşıyır.

İdarə Heyeti

İdarə Heyeti risklərin idarə olunmasında ümumi yanaşma, risk strategiyaları və prinsiplərinin təsdiq edilməsi üçün məsuliyyətlidir.

Audit Komitəsi

Audit Komitəsi auditin tapşırığı və strategiyasının təsis və tərtib edilməsi üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Komitə fundamental audit məsələləri üçün məsuliyyətlidir və Daxili Auditin fealiyyətinə nəzarət edir.

Rəhbərlik

İdarə Heyeti Bankda ümumi risk prosesinə nəzarət etmək üçün məsuliyyət daşıyır.

(Min Azərbaycan manati ilə)

24. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Ön söz (davamı)

Risk Komitəsi

Risk Komitəsi risk stratejiyasının işləniləb hazırlanması və risk prinsipləri, konsepsiyaşı, siyaseti və limitlərinin tətbiqi üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Komitə fundamental risk məsələləri üçün məsuliyyətdir və müvafiq risk qərarlarını idarə və nəzarət edir.

Risklərin idarə olunması bölməsi

Risklərin idarə olunması bölməsi müstəqil nəzarət prosesini təmin etmək məqsədilə risklə bağlı prosedurların tətbiqi və dəstəklənməsi üçün məsuliyyət daşıyır.

Bankın xəzinədarlığı

Bankın xəzinədarlığı Bank aktivlərinin və öhdəliklərinin idarə olunması, eləcə də ümumi maliyyə strukturu üçün məsuliyyət daşıyır. Bundan əlavə, xəzinədarlıq Bankın maliyyələşdirmə və likvidlik riskləri üçün məsuliyyət daşıyır.

Daxili Audit

Daxili audit funksiyası hər il Bankda risklərin idarə olunması proseslerinin audit yoxlamasını apararaq, həm prosedurların münasibliyini, həm də Bankın prosedurlara riayət etməsini yoxlayır. Daxili Audit bütün qiymətləndirmələrin nəticələrini rəhbərliklə müzakirə edir və nəticə və tövsiyələr haqqında Audit Komitəsinə hesabat verir.

Risklərin ölçülməsi və hesabatçılıq sistemləri

Bankın riskləri həm adı şəraitdə yaranması ehtimal edilən zərəri, həm də statistik modellər əsasında maksimal faktiki zərərlərin qiymətləndirilməsi olan gözlənilməyən zərərləri eks etdirən metoddan istifadə etməklə ölçülür. Modellər keçmiş təcrübədən əldə edilmiş və iqtisadi şəraitləri nəzərə almaqla düzəlişlər edilmiş ehtimallardan istifadə edir. Bundan əlavə, Bank baş verəməsi ehtimal edilməyən ağır hadisələr əslinde baş verdiyi təqdirdə daha pis hadisələrin ssenarı modellərini hazırlayırlar.

Risklərin monitorinqi və nəzarət edilməsi ilk önce Bankın müəyyən etdiyi limitlərə əsaslanır. Belə limitlər Bankın biznes stratejiyasını və bazar mühitini, eləcə də Bankın qəbul etmək istədiyi risk səviyyəsini eks etdirir və bu zaman əsas diqqət ayrı-ayrı sahələrə yetirilir. Bundan əlavə, Bank bütün risk və əməliyyat növləri üzrə məcmu risk həcmi ilə bağlı olaraq ümumi risk daşımış qabiliyyətinə nəzarət edir və ölçür.

Bütün fəaliyyət növləri üzrə əldə edilmiş məlumat risklərin təhlil və nəzarət edilməsi və tez aşkar olunması məqsədilə yoxlanılır və işlənilir. Bu məlumat izahlarla birlikdə idarə Heyətinə, Risk Komitəsinə və her bir bölmənin rəhbərini təqdim edilir. Hesabata kredit riskinin ümumi həcmində məlumat, limitlərdən istisnalar və likvidlik əmsalları daxil edilir. Hər ay sənaye sahəsi, müştəri və coğrafi risklər kəsiyindən risklər haqqında məlumat təqdim edilir. Baş rəhbərlik hər rüb kredit zərərləri üçün ehtiyat yaratmaq zəruretini müəyyən edir. İdarə Heyəti rübdə bir dəfə risklər haqqında etraflı hesabat alır, həmin hesabatda isə bankın risklərini qiymətləndirmək və müvafiq qərarlar qəbul etmək üçün bütün zəruri məlumat açıqlanır.

Bankın bütün səviyyələri üçün risklər haqqında xüsusi hesabatlar hazırlanır və paylanır ki, bütün bölmələr geniş, zəruri və aktual məlumatla tanış olmaq imkanını əldə etsinlər.

İdarə Heyəti və Bankın bütün digər müvafiq işçilərinin hər gün keçirilən qısa iclaslarında bazar limitlərinin və likvidliyin dəstəklənməsi, eləcə də risklərlə bağlı digər dəyişikliklər müzakirə olunur.

Risklərin azaldılması

Bank kredit risklərini azaltmaq üçün girovdan fəal istifadə edir.

Həddindən artıq risk konsentrasiyası

Risklərin konsentrasiyası bir sıra biznes tərəfdası analogi fəaliyyət növləri ilə məşğul olanda və ya onların fəaliyyəti eyni coğrafi bölgədə həyata keçiriləndə və ya biznes tərəfdəşləri oxşar iqtisadi xüsusiyyətlərə malik olanda və nəticədə iqtisadi, siyasi və digər şərtlərdə dəyişikliklər həmin biznes tərəfdəşlərinin müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmək qabiliyyətinə eyni təsir göstərəndə yaranır. Risklərin konsentrasiyası Bankın fəaliyyət nəticələrinin xüsusi sənaye sahəsinə və ya coğrafi bölgəyə təsir göstərən dəyişikliklərə qarşı nisbi həssaslığını eks etdirir.

Həddindən artıq risk konsentrasiyasının təsiri altına düşməmək üçün, Bank daxili prosedurlarında müxtəlif xüsusiyyətlərə malik olan portfellərin idarə edilməsi qaydaları ilə təmin olunur. Müəyyən edilmiş risk konsentrasiyası müvafiq qaydada nəzarət və idarə olunur.

24. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Kredit riski

Kredit riski – Bankın sifarişçiləri, müştəriləri və ya biznes tərəfdaşları müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmədikləri üçün Bankın zərər çəkməsi riskidir. Bank kredit riskini ayrı-ayrı biznes tərəfdaşları və coğrafi və sənaye konsentrasiyaları üzrə Bankın qəbul etməyə hazır olduğu riskin həcmi üzrə limitləri müəyyən etməklə və həmin limitlərə riayət edilməni monitorinq etməklə idarə edir və nəzarət altında saxlayır.

Bank kredit keyfiyyətinin yoxlanılması prosesini təsis etmişdir ki, girovun müntəzəm qaydada yenidən baxılması da daxil olmaqla biznes tərəfdaşlarının krediti ödəmək qabiliyyətlərində mümkün dəyişikliklərin tez müəyyən edilməsi təmin edilsin. Biznes tərəfdaşları üzrə limitlər kredit riskinin təsnifləşdirilməsi sistemindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Kredit keyfiyyətinin müntəzəm qaydada yenidən baxılması prosesi Banka məruz qaldığı risklər nəticəsində potensial zərəri qiymətləndirmək və lazımı tədbirləri görmək imkanını yaradır.

Kreditlə bağlı təəhhüd riskləri

Bankın müştərilərə verdiyi zəmanətlər əsasında Bank tərəfindən onların adından ödənişlər aparmaq zərurəti yaranır. Müştərilər bu ödənişləri Banka əkkreditivin şərtləri əsasında qaytarırlar. Onlar Bankı kredit risklərinə oxşar risklərə məruz qoyur, bunlar da eyni nəzarət prosesləri və qaydaları ilə azaldılır.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın komponentləri üzrə maksimal kredit riskinin həcmi, qarşılıqlı hesablaşma haqqında əsas razılaşmaların və girov razılaşmalarının istifadə edilməsi nəticəsində riskin azalmasını nəzərə almadan, daha yaxşı onların balans dəyərləri ilə təmsil olunur.

Maliyyə alətləri ədalətli dəyərlə qeydə alınanda yuxarıda göstərilən məbləğlər dəyərin dəyişməsi nəticəsində gələcəkdə yaranan bilən maksimal riskin həcmini deyil, cari kredit riskinin həcmini əks etdirir.

Maliyyə alətlərinin hər bir sinfi üzrə kredit riskinin maksimal həcmi haqqında daha ətraflı məlumat xüsusi qeydlərdə açıqlanır. Girovun və riski azaldan digər metodların təsiri Qeyd 9-da göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin sınıfları üzrə kreditin keyfiyyəti

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti Bankın daxili kredit reytinqleri ilə idarə olunur. Aşağıdakı cədvəldə Bankın kredit reytinqi sisteminə əsaslanaraq maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın kreditlə bağlı sətirlərində aktivlərin sınıfları üzrə kredit keyfiyyəti göstərilir.

Bank tərəfindən kreditlərlə bağlı aktivlərin təsnifləşdirilməsi aşağıdakı qaydada həyata keçirilmişdir:

Yüksək reytinqli – bura dövr ərzində kredit şərtlərində heç bir dəyişiklik olmayan, ödəniş müddətində gecikmə olmayan və maliyyə vəziyyəti əla qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Standart reytinqli - bura dövr ərzində kredit şərtlərində heç bir dəyişiklik olmayan, ödəniş müddətində gecikmə olmayan və maliyyə vəziyyəti yaxşı qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Qeyri-standart reytinqli - bura dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında gecikmələr olmayan və maliyyə vəziyyəti qənaətbəxş qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizmiş - bura dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında vaxtı keçmiş borcları olan və maliyyə vəziyyəti kafi qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

24. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Kredit riski (davamı)***Maliyyə aktivlərinin sinifləri üzrə kreditin keyfiyyəti (davamı)*

Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş - bura dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında vaxtı keçmiş borcları olan və maliyyə vəziyyəti kafi və qeyri-kafi qiymətləndirilən biznes tərəfdaları aid edilir.

Qeydlər	<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i>			<i>Vaxtı keçmiş,</i> <i>lakin</i> <i>dəyərsiz-</i> <i>ləşməmiş</i>	<i>Fərdi</i> <i>şəkildə</i> <i>dəyərsiz-</i> <i>ləşmiş</i>	<i>Cəmi</i> 2012
	<i>Yüksek</i> <i>reyting</i> 2012	<i>Standart</i> <i>reyting</i> 2012	<i>Qeyri-</i> <i>standart</i> <i>reyting</i> 2012	2012	2012	
Kredit teşkilatlarından alınacaq məbləğlər	6	13,075	-	-	-	13,075
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları (kapital səhmləri istisna olmaqla)	7	63,495	-	15,595	-	79,090
Müştərilərə verilmiş kreditlər, ümumi	8					
Dövlətlə bağlı müəssisələr		187,182	86,314	-	49,042	1,423
Korporativ kreditlər		48,066	-	99,913	82,335	62,180
Fiziki şəxslərə - istehlak kreditləri		-	-	41,554	28,548	13,450
Fiziki şəxslərə - nəqliyyat vasitələri		-	-	1,214	8,017	205
Fiziki şəxslərə - ipoteka kreditləri		-	8,060	-	8,770	3,221
Fiziki şəxslərə - sahibkarlar		-	-	3,889	7,532	6,835
Fiziki şəxslərə - mənzil təmiri		-	-	343	556	480
Cəmi	311,818	94,374	162,508	184,800	87,794	841,294

Qeydlər	<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i>			<i>Vaxtı keçmiş,</i> <i>lakin</i> <i>dəyərsiz-</i> <i>ləşməmiş</i>	<i>Fərdi</i> <i>şəkildə</i> <i>dəyərsiz-</i> <i>ləşmiş</i>	<i>Cəmi</i> 2011
	<i>Yüksek</i> <i>reyting</i> 2011	<i>Standart</i> <i>reyting</i> 2011	<i>Qeyri-</i> <i>standart</i> <i>reyting</i> 2011	2011	2011	
Kredit teşkilatlarından alınacaq məbləğlər	6	7,937	-	-	-	7,937
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları (kapital səhmləri istisna olmaqla)	7	41,086	-	19,598	-	60,684
Müştərilərə verilmiş kreditlər, ümumi	8					
Dövlətlə bağlı müəssisələr		402,074	28,763	41,148	13,593	-
Korporativ kreditlər		120,140	23,819	88,842	19,630	52,115
Fiziki şəxslərə - istehlak kreditləri		-	2,263	17,349	18,917	9,442
Fiziki şəxslərə - nəqliyyat vasitələri		-	7,392	3,061	5,343	-
Fiziki şəxslərə - ipoteka kreditləri		-	14,271	5,271	328	-
Fiziki şəxslərə - sahibkarlar		-	10,814	3,023	4,274	511
Fiziki şəxslərə - mənzil təmiri		-	465	1,395	593	-
Cəmi	571,237	87,787	179,687	62,678	62,068	963,457

Siyasətinə uyğun olaraq Bank kredit portfeli daxilində reytingləri dəqiq və ardıcıl şəkildə tətbiq etməlidir. Bu mövcud risklərin məqsədli idarə olunması, habelə kredit risklərinin həcmərlərini bütün fəaliyyət növleri, coğrafi bölgələr və məhsullar üzrə müqayisə edilməsi imkanını təmin edəcəkdir. Reyting sistemi biznes tərəfdalarının qiymətləndirilməsi üçün əsas ilkin məlumat olan bir sıra maliyyə-analitik metodlara, eləcə də işlənmiş bazar məlumatlarına əsaslanır. Bütün daxili risk kateqoriyaları Bankın reyting siyasətinə uyğun olaraq müəyyən edilir. Verilən reytinglər müntəzəm qaydada qiymətləndirilir və yenidən baxılır.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

24. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Kredit riski (davamı)**

Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlərin müddətlərinin maliyyə aktivlərinin sinifləri üzrə təhlili

	30 gündən az 2012	31-60 gün 2012	61-90 gün 2012	90 gündən çox 2012	Cəmi 2012
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Dövlətlə bağlı müəssisələr	55	18,548	4,798	25,641	49,042
Korporativ kreditlər	887	57,326	535	23,587	82,335
Fiziki şəxslərə kreditlər – istehlak kreditləri	9,621	3,507	718	14,702	28,548
Fiziki şəxslər – nəqliyyat vasitələri	918	372	215	6,512	8,017
Fiziki şəxslərə kreditlər – ipoteka kreditləri	5,315	2,705	348	402	8,770
Fiziki şəxslər – sahibkarlar	343	510	137	6,542	7,532
Fiziki şəxslər – mənzil təmiri	-	9	-	547	556
Cəmi	17,139	82,977	6,751	77,933	184,800
	30 gündən az 2011	31-60 gün 2011	61-90 gün 2011	90 gündən çox 2011	Cəmi 2011
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Dövlətlə bağlı müəssisələr	12,624	27	-	942	13,593
Korporativ kreditlər	4,002	257	346	15,025	19,630
Fiziki şəxslərə kreditlər – istehlak kreditləri	365	297	225	18,030	18,917
Fiziki şəxslər – nəqliyyat vasitələri	136	71	131	5,005	5,343
Fiziki şəxslərə kreditlər – ipoteka kreditləri	328	-	-	-	328
Fiziki şəxslər – sahibkarlar	71	18	47	4,138	4,274
Fiziki şəxslər – mənzil təmiri	-	-	4	589	593
Cəmi	17,526	670	753	43,729	62,678

Dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi

Kreditlərin dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsi zamanı nəzərə alınan əsas amillərə aşağıdakılardır: əsas məbləğlərin və faizlərin ödənilməsinin 180 gündən artıq müddətdə gecikdirilməsi, biznes tərəfdəşəlarının pul vəsaitlərinin hərəkətlərində çətinliklər haqqında məlumatın olub-olmaması, kredit reytinqlərinin aşağı düşməsi və ya müqavilənin ilkin şərtlərinin pozulması. Bank dəyərsizləşmə baxımından iki səviyyədə qiymətləndirmə aparır: fərdi şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar və məcmu şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar.

Fərdi şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar

Bank fərdi olaraq mühüm olan hər bir kredit və ya avans üzrə tələb olunan ehtiyatları fərdi şəkildə müəyyən edir. Ehtiyatların məbləği müəyyən edildiyi zaman aşağıdakı amillər nəzərə alınır: biznes tərəfdəşinin biznes-planının dayanıqlığı, onun maliyyə çətinlikləri yarandığı təqdirdə fəaliyyət nəticələrini təkmilləşdirmək qabiliyyəti, proqnozlaşdırılan mədaxillər və müflislik halında gözlənilən dividend ödənişləri, maliyyə dəstəyinin cəlb edilməsi imkanı, girovun satış dəyəri və gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətinin müddətləri. Gözlənilməyən hadisələr daha yaxın diqqət yetirilməsini tələb etdiyi hallar istisna olmaqla, dəyərsizləşmə zərərləri hər hesabat tarixinə qiymətləndirilir və bu zaman hər bir kredit portfeli ayrıca təhlil edilir.

Məcmu şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar

Fərdi olaraq mühüm olmayan müştərilərə verilmiş kreditlərin (o cümlədən kredit kartları, ipoteka kreditləri və girovsuz istehlakçı kreditlərinin) və fərdi olaraq mühüm olan, lakin fərdi şəkildə dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübutlar olmayan kreditlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyatlar məcmu şəkildə qiymətləndirilir. Ehtiyatlar hər bir hesabat tarixinə qiymətləndirilir və bu zaman hər bir kredit portfeli ayrıca təhlil edilir.

Məcmu şəkildə qiymətləndirmə zamanı fərdi şəkildə dəyərsizləşməye dair obyektiv sübut olmayıanda da portfelin dəyərsizləşməsi müəyyən edilir. Dəyərsizləşmə zərərləri aşağıdakı məlumatları nəzərə almaqla müəyyən edilir: portfel üzrə tarixi zərərlər, cari iqtisadi şəraitlər, zərərin yaranması ehtimal edilən andan həmin zərərin dəyərsizləşmə üzrə fərdi şəkildə qiymətləndirilən dəyərsizləşmə zərərini tələb etməsi müəyyən edildiyi anadək təxminin müddət və gözlənilən mədaxiller və aktiv dəyərsizləşdikdən sonra dəyərin bərpa edilməsi. Bölmə rəhbərliyi bir ilədək ola bilən bu müddətin müəyyən edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Bundan sonra dəyərsizləşmə ehtiyatı kredit rəhbərliyi tərəfindən Bankın ümumi siyasətinə uyğunluq baxımından yoxlanılır.

Maliyyə zəmanətləri və akkreditivləri kreditlərlə eyni qaydada qiymətləndirilir və ehtiyat ayrıılır.

(Min Azərbaycan manati ilə)

24. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Kredit riski (davamı)**

Bankın pul aktivləri və öhdəlikləri üzrə coğrafi cəmləşmə belədir:

	2012				2011			
	Azərbaycan	iƏİT	MDB və digər ölkələr	Cəmi	Azərbaycan	iƏİT	MDB və digər ölkələr	Cəmi
Aktivlər								
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	265,049	51,637	375	317,061	254,615	56,368	809	311,792
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	13,075	-	-	13,075	7,937	-	-	7,937
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	79,400	597	-	79,997	60,994	434	-	61,428
Müştərilərə verilmiş kreditlər	478,991	-	181,181	660,172	575,940	-	235,991	811,931
Digər maliyyə aktivləri	4,619	922	-	5,541	2,339	924	-	3,263
	841,134	53,156	181,556	1,075,846	901,825	57,726	236,800	1,196,351
Öhdəliklər								
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	572,524	970	1,408	574,902	497,169	412	979	498,560
ARMB və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	374,729	-	-	374,729	609,535	-	-	609,535
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	5,077	8,764	22	13,863	1,709	14,713	18	16,440
Digər maliyyə öhdəlikləri	18,818	-	-	18,818	1,637	-	-	1,637
	971,148	9,734	1,430	982,312	1,110,050	15,125	997	1,126,172
Xalis aktivlər / (öhdəliklər)	(130,014)	43,422	180,126	93,534	(208,225)	42,601	235,803	70,179

Likvidlik riski və maliyyələşdirmənin idarə edilməsi

Likvidlik riski adı və ya fövqəladə şəraitdə ödəniş tarixində Bankın ödənişlə bağlı öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi riskidir. Bu riski məhdudlaşdırmaq məqsədilə rəhbərlik mövcud minimal bank əmanətləri məbləğindən əlavə müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrini təmin etmişdir və bundan əlavə likvidliyi nəzərə almaqla aktivləri idarə edir və gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin və likvidliyin gündəlik monitorinqini həyata keçirir. Bu proses gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətlərinin qiymətləndirilməsini və tələb olunduqda əlavə maliyyələşdirmə əldə etmək üçün istifadə edilə bilən yüksək keyfiyyətli təminatın mövcudluğunu daxil edir.

Bank pul vəsaitlərinin hərəkəti gözlənilmədən kəsildiyi təqdirdə asanlıqla satılı bilən yüksək tələbatlı növbə-növ aktivlər portfelinə sahibdir. Bundan əlavə, Bank ARMB-da mütləq ehtiyat yerləşdirmiş və onun məbləği cəlb edilmiş müştəri əmanətlərinin səviyyəsindən asılıdır.

Likvidlik vəziyyəti Bank tərəfindən ARMB-nın təyin etdiyi müəyyən likvidlik əmsallarına əsaslanır. ARMB banklardan anı likvidlik əmsalını minimum 30% saxlamağı tələb edir. 31 dekabrda bu əmsallar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2012, %	2011, %
Anı likvidlik əmsalı (bir gün ərzində alınacaq və ya satılacaq aktivlər / tələb əsasında ödənilən öhdəliklər)	98.93	99.36

(Min Azərbaycan manati ilə)

24. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Likvidlik riski və maliyyələşdirmənin idarə edilməsi (davamı)***Maliyyə öhdəliklərinin ödəniş tarixinə qalmış müddətlər üzrə təhlili*

Aşağıdakı cədvəldə diskont edilməmiş müqavilə öhdəlikləri əsasında Bankın maliyyə öhdəlikləri ödəniş tarixinə qalmış müddətlər üzrə təqdim edilir. Tələb əsasında ödənilməli öhdəliklər ödəniş tələbinin mümkün olan ən tez tarixdə verilmiş hesab olunur. Bununla bərabər Bank gözləyir ki, müştərilərin çoxu Bank ödənişi aparmalı olduğu ən tez tarixdə ödənişi tələb etməyəcək və cədvəl keçmiş müddətlər üçün əmanətlərin tələb edilməsi haqqında məlumat əsasında Bankın hesabladığı gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətlərini əks etdirmir.

Maliyyə öhdəlikləri	31 dekabr 2012-ci ildə	3 aydan az	3-12 ay	1-5 il	5 ildən çox	Cəmi
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	300,773	106,902	25,256	435,202		868,133
ARMB və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	41,778	141,825	187,900	40,736		412,239
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	6,808	7,222	-	-		14,030
Digər maliyyə öhdəlikləri	18,818	-	-	-		18,818
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	368,177	255,949	213,156	475,938		1,313,220

Maliyyə öhdəlikləri	31 dekabr 2011-ci ildə	3 aydan az	3-12 ay	1-5 il	5 ildən çox	Cəmi
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	306,604	75,145	131,637	183,384		696,770
ARMB və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	235,400	70,609	413,478	22,105		741,592
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	17,305	1	-	-		17,306
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,637	-	-	-		1,637
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	560,946	145,755	545,115	205,489		1,457,305

Aşağıdakı cədvəldə Bankın kreditlə bağlı təəhhüdlərinin müqavilə müddətləri göstərilir. Hər bir istifadə edilməmiş kredit öhdəliyi istifadə edilə bildiyi ən erkən tarixi daxil edən vaxt cıvarına salınır. Buraxılmış maliyyə zəmanətləri müqavilələri üçün zəmanətin maksimal məbləği zəmanətin çağırıla bildiyi ən erkən dövrə aid edilir.

	3 aydan az	3-12 ay	1-5 il	5 ildən çox	Cəmi
2012	73,655	106,827	121,351	80	301,913
2011	49,905	73,229	179,067	-	302,201

Bank gözləyir ki, potensial öhdəliklərin və ya təəhhüdlərin hamısının öhdəlik müddəti tamamlanana qədər yerine yetirilməsi tələb olunmayıcaqdır.

Bankın öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyəti müəyyən müddət ərzində aktivlərin ekvivalent məbləğini reallaşdırmaq qabiliyyətindən asılıdır. Bir il müddətində dövlət təşkilatlarından alınacaq məbləğlərin əhəmiyyətli cəmləşməsi mövcuddur. Bu vəsaitlərin iri məbləğdə çıxarılması Bankın əməliyyatlarına mənfi təsir göstərə bilər. Yaxın gələcəkdə Bankın maliyyələşdirməsi həmin səviyyədə saxlanacaq və bu vəsaitləri çıxarmaq zərurəti yaranarsa, Bank əvvəlcədən bildiriş alacaq və lazımı ödənişləri aparmaq məqsədilə tez satılan aktivlərini sata biləcək.

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətlərinin göləcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin ədalətli dəyəri faiz dərəcəsi, valyuta məzənnələri və pay alətlərinin qiymətləri kimi bazar parametrlərində dəyişikliklər nəticəsində tərəddüd etməsi riskidir. Bank əhəmiyyətli kapital, korporativ təsbit gəlir və ya töremsə alətlərə malik deyildir.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyərinin və ya göləcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin faiz dərəcəsinin artması/azalması nəticəsində ucuzalaşması/bahalaşması riskidir. Aşağıdakı cədvəldə, bütün digər göstəricilər sabit qalmaqla, Bankın maliyyə nəticələri haqqında hesabatının faiz dərəcələrindəki məntiqi baxımdan mümkün olan dəyişikliklərə həssaslığı nümayiş etdirilir.

24. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Bazar riski (davamı)

Maliyyə nəticələri haqqında hesabatın həssaslığı 31 dekabr tarixinə dəyişən faiz dərəcəli qeyri-ticarət maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri əsasında hesablanmış bir il üçün xalis faiz gəliri üzrə faiz dərəcəsində ehtimal edilən dəyişikliklərin təsiridir. Kapitalın həssaslığı gelirlilik əyrisində paralel kənarlaşmaların olması fərziyyəsi əsasında faiz dərəcələrində ehtimal edilən dəyişikliklərin 31 dekabr tarixinə müəyyən dərəcəli satış üçün mövcud olan maliyyə aktivlərini yenidən qiymətləndirməklə hesablanır.

Valyuta	%-də (azalma)/artma 2012	Xalis faiz gəlirinin həssaslığı 2012	Kapitalın həssaslığı 2012
		19/(19)	19/(19)
ABŞ dolları	-0.15% / +0.15%	19/(19)	19/(19)

Valyuta riski

Valyuta riski – maliyyə alətinin dəyərinin xarici valyuta dərəcələrində dəyişikliklərə görə təreddüd etməsi riskidir. İdarə Heyəti ARMB göstərişlərinə uyğun olaraq valyuta pozisiyaları üzrə limitlər müəyyən etmişdir. Pozisiyalara gündəlik monitoring edilir.

Aktivlərin və öhdəliklərin idarə edilməsi komitəsi valyuta riskini AZN devalvasiyasının və digər makroiqtisadi göstəricilərin qiymətləndirilmiş əsasında açıq valyuta vəziyyətini idarə etməklə idarə edir. Bu Banka valyuta dərəcələrinin milli valyutaya qarşı əhəmiyyətli dəyişməsindən zərərləri minimallaşdırmaq imkanını verir. ARMB-nin tələblərinə uyğunlaşmaq məqsədilə xəzinədarlıq Bankın açıq valyuta mövqeyinin gündəlik monitoringini həyata keçirir.

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabrdə Bankın qeyri-ticarət monetar aktivləri və öhdəlikləri və proqnozlaşdırılmış pul vəsaitləri axınları üzrə əhəmiyyətli riskə məruz qaldığı valyutalar göstərilir. Təhlil, bütün digər göstəricilərin sabit qalması şərti ilə, valyuta dərəcəsinin AZN-ə qarşı mentiqi dərəcədə mümkün olan hərəkətinin maliyyə nəticələri haqqında hesabata təsirini hesablayır. Kapitala təsir maliyyə nəticələri haqqında hesabata təsirdən fərqlənmir. Cədvəldə mənfi mebleğ maliyyə nəticələri haqqında hesabatda və ya kapitalda potensial xalis azalmanı, müsbət mebleğ isə xalis potensial artmanı əks etdirir.

31 dekabrdə xalis aktivlərin dəyərləri əsasında vergidən əvvəl gəlirə/(zərərə) təsir:

	31 dekabr 2012	31 dekabr 2011
ABŞ dollar	+3,82%/-3,82%	267/(267)
Avro	+11,49%/-11,49%	7/(7)

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski – sistemlərin nasazlığı, işçilərin səhvi, saxtakarlığı və ya xarici hadisələr nəticəsində yaranan riskdir. Nəzarət sistemi işləməyəndə əməliyyat riskləri nüfuza xələl vura, hüquqi nəticələrə və ya maliyyə zərərlərinə getirib çıxara bilər. Bank bütün əməliyyat risklərinin aradan götürülməsini güman edə bilməz, lakin Bank bu riskləri nəzarət sistemi və potensial risklərin izlənməsi və onlarla bağlı tədbirlərin görülməsi yolu ilə idarə edə bilər. Nəzarət sisteminə vəzifələrin səmərəli bölünməsi, daxil olma, təsdiq etmə və tutusdurma prosedurları, heyətin təlimləndirilməsi və qiymətləndirilməsi prosesləri, eləcə də daxili auditdən istifadə daxildir.

25. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini qiymətləndirmə mexanizmləri ilə müəyyən etmək və açıqlamaq üçün Bank aşağıdakı iyerarxiyadan istifadə edir:

- Səviyyə 1: oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarda müəyyən edilmiş (düzəliş edilməmiş) qiymətlər;
- Səviyyə 2: uçota alınmış ədalətli dəyərə birbaşa və ya dolayısı yolla əhəmiyyətli təsir göstərən, bazarda müşahidə edilən ilkin məlumatlardan istifadə edən mexanizmlər və;
- Səviyyə 3: uçota alınmış ədalətli dəyərə əhəmiyyətli təsir göstərən, müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan ilkin məlumatlardan istifadə edən mexanizmlər.

(Min Azərbaycan manati ilə)

25. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə ədalətli dəyərlə ucota alınmış maliyyə alətlərinin ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələr üzrə təhlili verilir:

31 dekabr 2012-ci il	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	Cəmi
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	79,687	-	310	79,997

31 dekabr 2011-ci il	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	Cəmi
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	61,118	-	310	61,428

Ədalətli dəyərlə eks etdirilməmiş maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri

Aşağıda Bankın maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında ədalətli dəyərlə eks etdirilməmiş maliyyə alətlərinin balans dəyərləri və ədalətli dəyərləri sınıflar üzrə müqayisə edilir. Cədvəldə qeyri-maliyyə aktivlərin və öhdəliklərin ədalətli dəyərləri təqdim edilmişdir.

	Balans dəyəri 2012	Ədalətli dəyər 2012	Tanınmamış gəlir/(zərər) 2012	Balans dəyəri 2011	Ədalətli dəyər 2011	Tanınmamış gəlir/(zərər) 2011
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	317,061	317,061	-	311,792	311,792	-
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğ	13,075	13,075	-	7,937	7,937	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	660,172	686,544	26,372	811,931	806,286	(5,645)
Digər maliyyə aktivləri	5,541	5,541	-	3,263	3,263	-
Maliyyə öhdəlikləri						
Müştərilər qarşısında öhdəliklər ARMB və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	574,902	584,627	(9,725)	498,560	500,344	(1,784)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	374,729	374,729	-	609,535	602,663	6,872
Digər maliyyə öhdəlikləri	13,863	13,948	(85)	16,440	16,320	120
Realizasiya edilməmiş ədalətli dəyərdə cəmi tanınmamış dəyişikliklər	18,818	18,818	-	1,637	1,637	-
			16,562			(437)

Aşağıda maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyərlə hələ eks etdirilməmiş maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini müəyyən etmək üçün istifadə edilən metodologiya və fərziyyələr təsvir olunur.

Ədalətli dəyərləri balans dəyərlərinə təxminən bərabər olan aktivlər

Tez satılı bilən və ödəmə müddəti qısa (üç aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilə bağlı olaraq ehtimal edilir ki, onların balans dəyərləri təxminən ədalətli dəyərlərinə bərabərdir. Bu ehtimal xüsusi bitmə müddəti olmayan müddətsiz depozitlərə və dəyişən dərəcəli maliyyə alətlərinə də tətbiq edilir.

Sabit dərəcəli maliyyə alətləri

Amortizasiya olunmuş dəyərlə ucota alınan müəyyən dərəcəli maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri ilk dəfə tanındığı zaman bazar faiz dərəcələrinin analoji maliyyə alətləri üçün təklif edilmiş cari bazar dərəcəleri ilə müqayisə edilməsi yolu ilə qiymətləndirilir. Müəyyən faizli depozitlərin qiymətləndirilmiş ədalətli dəyəri analoji kredit riski və ödəmə müddəti olan borclar üçün pul bazarında qüvvədə olan diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətləri əsasında hesablanır. Birjada buraxılmış borc alətlərinin ədalətli dəyəri elan edilmiş bazar qiymətlərinə əsaslanır. Buraxılmış istiqrazlar üçün bazar qiymətləri mövcud olmayanda ödeniş tarixindək qalan müddəti nəzərə almaqla cari faiz dərəcəsi ilə gəlirlilik eyrisi əsasında diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətləri modeli istifadə edilir.

(Min Azərbaycan manati ilə)

26. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin təhlili

Aşağıdakı cədvəldə aktivlər və öhdəliklər onların qaytarılması və ya ödənilməsi gözlənilən müddətlər üzrə təhlil edilir. Bankın müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş diskont edilməmiş ödəmə öhdəlikləri "Risklərin idarə edilməsi" adlı 24-cü Qeyddə göstərilir.

	2012		2011			
	1 il ərzində	1 ildən çox	Cəmi	1 il ərzində	1 ildən çox	Cəmi
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	317,061	-	317,061	311,792	-	311,792
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	13,075	-	13,075	7,937	-	7,937
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	54,078	25,919	79,997	35,753	25,675	61,428
Müştərilərə verilmiş kreditlər	261,066	399,106	660,172	342,882	469,049	811,931
Assosiasiya olunmuş müəssisəyə investisiya	-	962	962	-	1,110	1,110
Əmlak və avadanlıqlar	-	20,075	20,075	-	18,590	18,590
Qeyri-maddi aktivlər	-	2,893	2,893	-	2,826	2,826
İnvestisiya emlakı	-	1,063	1,063	-	73	73
Digər aktivlər	7,125	1,447	8,572	5,717	1,454	7,171
Cəmi	652,405	451,465	1,103,870	704,081	518,777	1,222,858
 Müştərilər qarşısında öhdəliklər	381,076	193,826	574,902	340,730	157,830	498,560
ARMB və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	173,198	201,531	374,729	204,458	405,077	609,535
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	13,863	-	13,863	16,440	-	16,440
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	3,453	-	3,453	18	-	18
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	-	1,081	1,081	-	1,068	1,068
Ehtiyatlar	-	-	-	457	-	457
Digər öhdəliklər	21,902	-	21,902	4,397	-	4,397
Cəmi	593,492	396,438	989,930	566,499	563,976	1,130,475
Xalis	58,913	55,027	113,940	137,582	(45,199)	92,383

27. Aidiyyəti olan tərəflər haqqında açıqlamalar

24 sayılı "Aidiyyəti olan tərəflər haqqında açıqlamalar" MUBS-na uyğun olaraq tərəflər bu halda aidiyyəti olan hesab edilir ki, bir tərəf digər tərəfə nezareət etmek və ya maliyyə və ya əməliyyat qərarlarının qəbul edilməsində mühüm təsir göstərmək iqtidarındadır. Hər bir potensial aidiyyəti olan tərəf münasibətlərini nəzərdən keçirdikdə, diqqət bu münasibətlərin yalnız hüquqi formasına deyil, mahiyyətinə də yönəldilməlidir.

Aidiyyəti olan tərəflər aidiyyəti olmayan tərəflərin həyata keçirə bilmədiyi əməliyyatlarda iştirak edə bilər və aidiyyəti olan tərəflər arasında əməliyyatlar aidiyyəti olmayan şəxslər arasında əməliyyatlarla eyni şərtlər, müddət və məbləğdə aparılmışdır.

(Min Azərbaycan manati ilə)

27. Aidiyyəti olan tərəflər haqqında açıqlamalar (davamı)

Aidiyyəti olan tərəflərlə əməliyyatların həcmi, ilin sonunda qalıq balansları və il üzrə əlaqəli xərc və gəlir aşağıda göstərilir:

	2012		2011	
	Ümumi nəzarət altında olan səhmdarlar müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Səhmdarlar	Ümumi nəzarət altında olan səhmdarlar müəssisələr
			Əsas rəhbərlik heyəti	
1 yanvarda kredit qalığı ümumi	60,078	120,390	1	60,078
İl ərzində verilmiş kreditlər	57,600	163,273	230	-
İl ərzində kredit ödəmələri	(62,330)	(178,273)	(227)	-
Digər hərəkət	(7)	(5)	-	(45)
31 dekabrda kredit qalığı ümumi	55,341	105,385	4	60,078
Çıxılsın: 31 dekabrda olan dəyərsizləşmə ehtiyatı	(2)	(9,206)	(1)	(1,648)
31 dekabrda kredit qalığı, xalis	55,339	96,179	3	58,430
Kreditlər üzrə faiz gəliri	3,581	8,376	-	3,600
Kreditlər üzrə dəyərsizləşmə xərci	1,646	1,269	(1)	(1,648)
1 yanvarda depozitlər	15,167	3,574	-	55,244
İl ərzində alınmış depozitlər	-	-	1,592	-
İl ərzində ödənilmiş depozitlər	(23)	-	(1,381)	(39,962)
Digər hərəkət	2	-	-	(149)
31 dekabr depozitlər	15,146	3,574	211	15,133
31 dekabr cari hesablar	8	543	-	2
Depozitlər üzrə faiz xərci	(1,655)	(402)	(1)	(3,009)
Ümumi və inzibati xərclər	-	(8,275)	-	-
Verilmiş akkreditivlər və qarantiyalar	-	1,563	-	6,158

Əsas rəhbərlik heyətinə ödənişlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2012	2011
Əmək haqqı və digər ödənişlər	634	606
Sosial siğorta məsəfləri	139	133
Əsas rəhbərlik heyətinə cəmi ödənişlər	773	739

31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə əsas rəhbərlik heyəti beş (2011-ci il: beş) üzvdən ibarətdir.

28. Kapitalın adekvatlığı

Bank fəaliyyətinə məxsus olan risklərdən qorunmaq məqsədilə kapital bazasını fəal şəkildə idarə edir. Bankın kapitalının adekvatlığı, digər metodlarla yanaşı, ARMB-nın Banka nəzarət etdiyi zaman qəbul etdiyi normativlərdən istifadə etməklə nəzarət edilir.

Bank tərəfindən kapitalın idarə edilməsi siyasetinin əsas məqsədi – Bankda kapitalla bağlı müəyyən olunmuş xarici tələblərin yerinə yetirilməsinin, habelə fəaliyyətin həyata keçirilməsi və səhmdar dəyərinin maksimal artırılması məqsədile yüksək kredit reytinginin və sağlam kapital nisbətlərinin dəstəklənməsinin təmin edilməsidir.

Bank iqtisadi şərait və fəaliyyətinin risk xüsusiyyətləri dəyişikcə kapital strukturunu idarə edir və müvafiq düzəlişlər aparır. Kapitalın strukturunu saxlamaq və ya bu strukturda düzəlişlər etmək məqsədilə Bank səhmdarlara dividend ödənişləri məbləğində düzəlişlər edə, kapitalı səhmdarlara qaytara və ya kapital qiymətləi kağızlarını buraxa bilər. Keçən illərlə müqayisədə məqsəd, siyaset və proseslərdə ciddi dəyişikliklər baş verməmişdir.

(Min Azərbaycan manati ilə)

28. Kapitalın adekvatlığı (davamı)*ARMB kapital adekvatlığı əmsali*

ARMB banklardan 1 dərəcəli kapital və cəmi kapital üzrə kapitalın minimal adekvatlıq əmsalını, müvafiq olaraq, 6% və 12%-i dərəcələrində saxlamağı tələb edir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə Bankın kapitalın adekvatlıq əmsali aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2012	2011
1 dərəcəli kapital	93,613	77,304
2 dərəcəli kapital	20,776	8,588
Çıxılsın: Kapitaldan tutulmalar	(907)	(744)
Cəmi nizamlayıcı kapital	113,482	85,148
 Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	773,012	687,037
Kapital adekvatlığı əmsali (1 dərəcəli kapital)	12.10%	11.25%
Kapital adekvatlığı əmsali (Cəmi kapital)	14.68%	12.39%

29. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

4 fevral 2013-cü il tarixdə Bank tərəfindən 30 dekabr 2015-ci il tarixdə müddəti bitən, dəyəri 1,000 manat olan 30,000 ədəd, ümumilikdə 30,000 AZN məbləğində 5.5 %-li faizli təmin edilməmiş sənədsiz adlı istiqrazlar emissiya edilmişdir. 30 aprel 2013-cü il tarixdə Bank tərəfindən 29 aprel 2016-ci il tarixdə müddəti bitən, dəyəri 1,000 manat olan 60,000 ədəd, ümumilikdə 60,000 AZN məbləğində 5.5 %-li faizli təmin edilməmiş sənədsiz adlı istiqrazlar emissiya edilmişdir.

1 fevral 2013-cü il tarixdə, Qeyd 2-də təqdim edilmiş vasitəçi kreditlərdən iki kredit ümumi məbləği 519,646 AZN olmaqla tam olaraq ödənilmişdir.

Bank, ARMB-nin də iştirak etdiyi üçtərəfli müqavilə üzrə əvvəl açılmış kredit xətti çərçivəsində bir dövlət müəssisəsinə 2,58% dərəcəsi, 23 oktyabr 2024-cü il tarixdə müddəti başa çatmaq şərti ilə əlavə olaraq 26,009 AZN kredit vermişdir. 30 aprel 2013-cü il tarixdə Bank bir korporativ müştəriyə illik 7.5 % dərəcəsi, 30 aprel 2016-ci ildə başa çatmaq şərti ilə 60,000 AZN məbləğində kredit vermişdir.